

montaña

ORLÉS
CORTINA

NÚMERO 133
TERCER TRIMESTRE 2020

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

Editorial

Aviat es compliran els set mesos d'ençà que va entrar l'Estat d'Alerta.

De sobte, la fragilitat, la vulnerabilitat i la por han pertorbat les nostres vides. Una pandèmia universal, inimaginable en el si de les nostres societats avançades del segle XXI, malauradament acaba de deixar en el camí una allau immensa de gent, i, segons les previsions dels científics, sigui aquest maleït virus o una altra bactèria letal, en el futur sembla que els cicles pandèmics ens seguiran colpejant fins a límits impensables.

Ara mateix, i sense entreveure'n la fi, estam immersos en la mar embravida d'una crisi sistèmica de caràcter global: sanitari, social, econòmic, ambiental, educatiu ...

La Pandèmia Covid-19 ens colpeja amb tota la seva virulència. Alguns han arribat a considerar que aquesta pandèmia és tan singular i excepcional que sens dubte farà època, que hi haurà un abans i un després d'aquest cicle pandèmic.

El risc de contreure'l s'ha fet tan global que a tots ens pot afectar i a tots ens té atemorits. Aquest possible contagi ens imposa sens dubte l'aprofundiment d'una detinguda reflexió.

Què ens ha aportat aquesta situació? Com la vivim personalment cadascú? Com la viu el col·lectiu de l'Església? Com la viu la nostra societat? Com plantejar el després de la Pandèmia?

Durant aquest temps Montaura ha estat present, però sempre baix d'unes fortes restriccions a causa de què la situació no ha afluixat i no sabem quin serà el futur.

NOTA: A partir d'aquest número deixam de publicar les actes dels Plenis en la seva totalitat, publicam un extracte de les mateixes.

Així i tot les podeu trobar completes a l'enllaç Web: ajmancordelavall.net - Portal de Transparència de l'Ajuntament.

Í N D E X

	pàg.
Crònica	3
Ajuntament informa	11
Ara ha fet vint anys	23
Jaume Gual Mora, <i>Jaumito</i>	24
De tot un poc	34
De tu a tu, Toni Crespí	37
Parròquia de S. Joan Baptista	39
Festa Pagesa	40
Escoleta Montaura	41
CEIP Montaura	43
CE Montaura	44
Biblioteca Municipal	45
Mancor de l'Art	46
Racó infús.....	47
Cuina sana (sense greix)	49
Imatges d'ahir	50
Per recordar	52

Coberta:

Vista de part del poble. Fotografia de l'Arxiu de Joan Llabrés (sa Pobla)

Fotografies:

Biel Pocoví, Biel Fiol i Joana Ma. Alba.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Depòsit legal: PM 3-1988

Impremta GOYA

Cristòfol Colom, 8a - 07360 – Lloseta
Tl. 971 51 41 42

Els articles signats expressen únicament l'opinió dels seu autors.

CRÒNICA

Juliol

Dia 1 l'Ajuntament el 31 de juny va signar un conveni amb el Govern de les Illes Balears per ajudar als autònoms a reiniciar o continuar l'activitat per compte propi.

Dia 2 va morir Jaume Grau Martorell "Grau" a l'edat de 93 anys. Donam el condol als seus familiars.

Dia 4 es va celebrar la Cursa ciclista, III Memorial Miquel Pol. Aquesta cursa va ser la primera competició ciclista que se celebrà a les Illes Balears des de la declaració de

l'Estat d'Alarma. Els 173 participants, en 7 carreres diferents, varen gaudir de la diada en memòria del finat, Miquel Pol. Enhorabona als guanyadors!!

El Club ciclista Mancor de la Vall ha decidit destinar una part dels beneficis de la prova a l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament. Un gran gest d'un petit gran club!

Aquest dia també es va suspendre, degut al mal estat de la mar, una activitat programada "Jornada de Piragüisme i Paddel surf amb

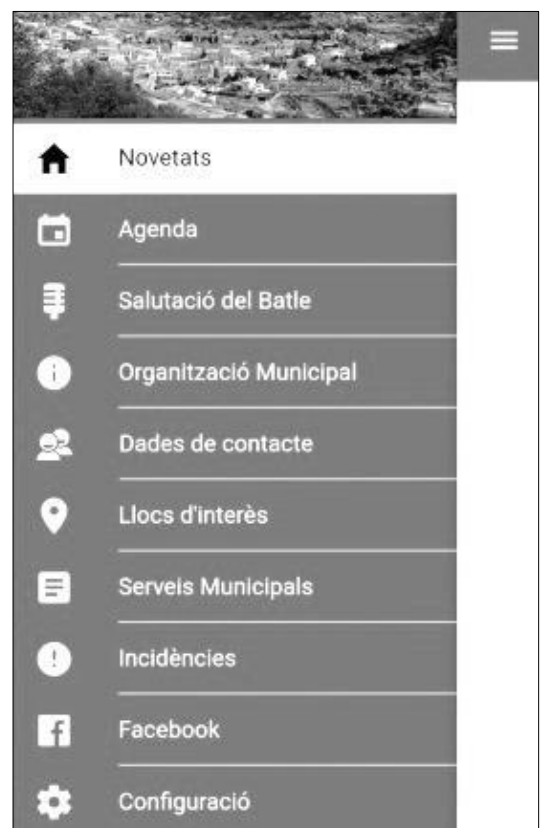
família" a la Colònia de Sant Pere. Era una activitat gratuïta sol·licitada per l'Ajuntament i subvencionada pel Consell de Mallorca. Es va passar al dissabte següent, però tampoc es va poder fer per onatge.

Dia 5 es publica a premsa "El ciclismo balear regresa en Mancor de la Vall". Es feia ressò de la cursa Ciclista a Mancor.

Des de dia 7 de juliol fins el 14 d'agost cada dimarts i dijous a les 20:00h es realitzaren sessions d'Aquagym Aquafitness a la piscina municipal amb places limitades i organitzat per associació Gent Activa.

Dia 8 de juliol l'Ajuntament anima a què es descarregui en el telèfon Mòbil l'Aplicació que ha posat en marxa per accedir a informació útil com les novetats, els esdeveniments d'agenda o els serveis municipals amb els seus telèfons de contacte i horari d'obertura.

El mateix dia hi va haver Donació de sang. 27 persones es varen acostar a donar sang, es varen aconseguir 26 donacions i una persona va donar sang per primera vegada. Des de la Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears agraïren

molt sincerament la col·laboració dels donants. Entre tots podem aconseguir les 200 donacions de sang que cada dia es necessiten a Balears.

El diumenge dia 12, se celebrà *“Mulla’t per l’Esclerosi Múltiple”*, enguany de manera virtual. La participació es va fer d’acord amb les accions proposades per arribar a les mil braçades digitals en suport a les persones amb Esclerosi Múltiple.

Dia 13 començà l’obligatorietat de dur mascareta en el carrer dins el nucli urbà, comerços, espais tancats d’ús públic, espais d’atenció al públic i a l’aire lliure dins els nuclis de població. Se n’especifiquen excepcions.

Dia 14 un agent de suport del Consell de Mallorca va estar a l’Ajuntament per facilitar informació i tràmits als empresaris per a accedir a les ajudes relacionades amb la COVID-19.

El dia 15 va morir Miquel Mateu Riera, *Miquel Barber*, als 82 anys d’edat. Donam el condol als familiars.

També aquest dia es va celebrar una sessió ordinària del ple de l’Ajuntament. Del qual se’n feu ressò la premsa en titulars com: *“El pleno de Mancor retira el título de hijo adoptivo concedido a Franco en 1936”*, *“El dictador Francisco Franco pierde el título de Hijo Adoptivo de Mancor de la Vall”*

Dia 16 l’Ajuntament comparteix *“Aquest estiu, no juguis amb el sol”*, campanya de conscienciació que està promovent l’AECC Balears contra el càncer per a prevenir l’exposició al sol. La major part de casos de càncer de pell es deuen a hàbits d’exposició inadequats durant la infància i la joventut. És molt important protegir els nins i nines, així com transmetre uns bons hàbits de protecció solar. I la campanya recorda que els millors aprenentatges són els que donam amb el nostre propi exemple.

Un descans ben merescut a dalt del puig de Massanella

la pujada cap al puig. A les 13:30 a les cases de Comafreda tots els excursionistes posaren peu davall taula i donaren bon compte de l’arròs brut que havia cuinat en Llorenç Comas.

Dia 20 es recorda que s’han de recollir els excrements de les nostres mascotes i si no es fa hi ha sancions fins a 300 euros.

Dia 21 es fa un aclariment sobre l’ús de la mascareta quan es va amb bicicleta o amb un transport privat.

Dia 22 es difon informació damunt el servei d’atenció a les víctimes de violències masclistes. Hi ha un servei les 24 hores al telèfon 639837476

Dia 18, dissabte, va tenir lloc la Pujada al Puig de Massanella i dinar a Comafreda, com és costum celebrar cada any. Es va sortir a les 6:00h de davant Son Morro en cotxes particulars fins a Comafreda. Allà es va començar

TU ESTIMES LA TEVA MASCOTA

TOTS ESTIMAM EL POBLE NET

Recollint els excrements feim poble

Sancions de fins a 300 euros

toilekan

Dia 24 l'ajuntament informa que s'ha publicat el llistat d'admesos i exclosos provisional del concurs-oposició per a la selecció d'una plaça de personal laboral temporal d'oficial de brigada del nostre ajuntament.

Dia 24 va morir Crirtopher Quinn, veí del carrer Santa Llúcia. Donam el condol a familiars i amistats.

Dia 27 l'Ajuntament va contractar la Fundació es Garrover, que va executar el desbrossament i neteja de dos camins públics del terme municipal, el camí de Biniamar i el camí de Santa Llúcia.

La Fundació es Garrover és una entitat sense ànim de lucre que des de 2005 treballa per a la inserció social i laboral de persones amb trastorn de salut mental. Han fet molt bona feina!

Dia 28 va morir Catalina Pou Pericàs, *sa Carnissera*, als 93 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Aquest dia es difon la informació donada pel Centre de Salut es Blanquer. Seguint protocols de seguretat per la COVID 19, abans de la consulta, es farà un triatge telefònic. Els telèfons per cita prèvia són: 902079079 - 971437079.

També aquest dia s'inicien les obres d'execució del projecte de substitució de diversos trams de la xarxa d'aigües residuals i d'aigua potable amb un cost total de 106.546,22 euros.

Dia 31 el Govern de les Illes Balears aprova noves mesures de prevenció que són d'aplicació a partir d'avui:

La Covid-19 no ha desaparegut i es reforcen les mesures de prevenció. A partir d'avui, les reunions socials i familiars es limiten a un màxim de 15 persones a espais tancats i 30 persones a l'aire lliure. S'informa de què es reforçarà la prohibició de les botellades i es demana prudència i responsabilitat.

Agost

Dia 3 l'Ajuntament informa dels requisits que han de seguir, associacions, clubs o particulars que vulguin organitzar activitats o actes en els espais municipals i extremar la seguretat i la higiene.

GOVERN ILLES BALEARS

REFORÇ MESURES PREVENCIÓ

DES DEL 31 DE JULIOL

REUNIONS FAMILIARS I SOCIALS
Via pública, espais públics o privats, grups màx. 30 pers. aire lliure i 15 pers. espais tancats, excepte convivents. Respectar distància mínima

CELEBRACIONS FESTIVES DE CARÀCTER RELIGIÓS
Festes, àpats o actes similars, en domicili o centres de culte. Grups màx. 30 pers. aire lliure i 15 pers. espais tancats. Excepte: vetlles, celebracions nupcials i altres cerimònies oficials de caire religiós o civil ja regulades

BOTELLADES
Reforç de la prohibició en totes les vies i espais públics: parcs, places o aparcaments i a l'aire lliure, d'acord amb les ordenances municipals

CORONAVIRUS.CAIB.ES

RECORDA LES 3 EMES

MAN'S NETES
METRES DE DISTÀNCIA
MASCARETA

Dia 6 la Plaça de l'Església té un nou accés adaptat a persones amb mobilitat reduïda. L'Ajuntament de ha executat aquesta actuació amb l'objectiu de garantir l'accessibilitat de totes les persones als espais públics del nostre poble.

Dia 8 va tenir lloc la Jornada de Piragüisme i Paddle a la Colònia de Sant Pere

Dia 12 va morir a Palma, on residia, el mancorí Nofre Alba Mayrata "Tallades", a l'edat de 88 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia va néixer el nin Marc

Amengual Hernández, fill de Catalina Amengual Caldentey i Rita Eloina Hernández. Enhorabona als seus familiars.

Dia 13 d'agost el Govern de les Illes Balears publica una línia d'ajudes destinades a les famílies per millorar la conciliació laboral i familiar.

El mateix dia es va fer un tall d'aigua potable a la zona rústica de Massanella degut a un tap de calç.

**JORNADA DE
PIRAGÜISME
A LA COLÒNIA
DE SANT PERE**

Dia 14 s'han casat Borja Serrano Ponce i Susana Granado Rodríguez. Els desitjam molta felicitat.

Dia 15 la Conselleria d'Afers Socials i Esports informa que a conseqüència de la situació epidemiològica i sanitària la tornada a la competició esportiva d'esports d'equip i de contacte s'ajorna un mes, de manera que es podran iniciar a partir de l'1 d'octubre.

Dia 18 l'escola infantil Montaura es troba tancada per vacances durant aquest mes d'agost i s'ha aprofitat per instal·lar una nova porxada en el pati exterior que donarà resguard als infants tant del sol com de la pluja.

El mateix dia entren en vigor noves mesures a les Illes Balears. Ara més que mai és el moment de la responsabilitat.

Dia 19 s'informa de la donació del club ciclista Mancor de la Vall de 150€, que va recaptar amb les inscripcions de la cursa ciclista III MEMORIAL MIQUEL POL al rebost de l'àrea de Benestar

social de l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

Dia 21 es difon el protocol d'aïllament. Com la mascareta, la distància social o les mans netes, l'aïllament ens protegeix.

El mateix dia, davant les queixes d'alguns veïnats de Mancor per comunicar-se des de fa uns dies a través dels telèfons mòbils de la companyia Movistar, l'Ajuntament informa de que s'ha posat en contacte amb la companyia, la qual diu de que tenen una avaria en el sistema d'alimentació elèctrica dels equips i tenen intenció de què estigui reparada entre avui i demà.

També aquest dia es casaren José Ibars Rigo i Marina Juliá Espases. Els desitjam molta felicitat.

Dia 22 s'havia de fer l'excursió al torrent de Pareis però fou anul·lada degut a l'augment de contagis i rebrots de la COVID 19.

Dia 25 l'Ajuntament comunica que aquests dies s'han produït petits robatoris i intents de robatori en el nostre municipi. Des de la Policia Local de Mancor i la Guàrdia Civil, per tal de recabar la màxima informació, ens han demanat que tothom qui tenguí sospites d'haver estat víctima d'un intent de robatori, es posi en contacte amb el Policia Local de Mancor, cridant al 687526362.

El mateix dia va néixer la nina Aya Bahria Farias, filla de Carmen Elisabeth Farias Bravo i Nouredine Bharia Bouras. Enhorabona als seus pares.

Dia 28 entraren en vigor noves mesures de prevenció contra la COVID-19 a les Illes Balears.

També hi ha noves mesures de prevenció als bars. Aquestes mesures són d'aplicació des d'avui, excepte l'aforament que serà d'aplicació a partir del dilluns 31 d'agost.

PROTOCOL D'AÏLLAMENT

El compliment de l'aïllament és fonamental i ha de començar immediatament en els casos següents:

- En tenir algun dels símptomes compatibles amb coronavirus (febre, tos, insuficiència respiratòria, mal de coll, diarrea, pèrdua del gust o de l'olfacte...)
- En tenir constància que hem estat en contacte estret amb un nou cas (a menys d'1,5 m durant més de 15 min.)
- Des del moment que ens donen cita per a una PCR
- Una vegada feta la PCR, sigui negativa o positiva, fins que ens ho indiquin els sanitaris (un negatiu no és sinònim de poder acabar l'aïllament)
- Important: el temps que una persona ha d'estar aïllada l'hi comuniquen els professionals sanitaris

CORONAVIRUS.CAIB.ES

RECORDA LES 3 EMES

MANS NETES
METRES DE DISTÀNCIA
MASCARETA

Setembre

Dia 3 comencen les classes de tennis en el poliesportiu municipal seguint les mesures sanitàries establertes contra la COVID19. Per a més informació en relació a horaris, grups, preus, etc. vos podeu posar en contacte amb na Mar Soto al telèfon 669 74 19 61.

Dia 5 es fa un taller online: *Amor propi. Introducció a l'autodefensa feminista*.

Un taller on es tractaren els pilars bàsics de l'autodefensa més enllà de la defensa física: l'actitud i el compartir. A través de la plataforma digital ZOOM i adreçat a dones de tota edat. Activitat gratuïta impartida per Arena Petit.

Dia 6 l'Ajuntament avisa que s'espera per demà, dia 7 de setembre, es formi una depressió aïllada en nivells alts (DANA) a l'àrea mediterrània, entre les Illes Balears i la costa peninsular, que durarà, probablement fins al dimecres 9. L'AEMET ha informat que en gairebé tota probabilitat aquestes fortes precipitacions que es produeixin aquí, siguin fortes i persistents i venguin acompanyades de tempestes pel que a partir de dilluns es preveu activar l'alerta groga.

Dia 8 els nins i nines de 0 a 3 anys de l'Escola Infantil Montaura inicien el nou curs escolar. Enguany els alumnes d'1-2 anys i els alumnes de 2-3 anys faran grup bombolla amb les seves educadores perquè no es puguin mesclar i s'ha adaptat una aula que només s'utilitzarà quan qualche infant no es trobi bé fins que el puguin venir a recollir. Les entrades i sortides seran relaxades per evitar concentracions de persones a la porta i només podran entrar a l'escola els infants i les educadores. Els infants només

utilitzaran les sabates que hauran deixat a l'escola i no podran dur menjar de casa a l'escola, de manera que tots els nins i nines menjaran el mateix.

Dia 9 la premsa es va ressò de les infraestructures que estan en marxa a Mancor. *“Continuan las obras para substituir tramos de la red de agua potable i residuales, con un presupuesto total de 106.546 euros”*.

Dia 12 i complint la resolució de la Conselleria de Salut i Consum de dia 11 de setembre, els parcs infantils d'ús públic a l'aire lliure tornen a estar tancats fins a nova ordre.

Avui estava previst celebrar la 8a Mostra de cervesa artesana organitzada pels Llépols del Llúpol amb la col·laboració de l'Ajuntament, però es va suspendre.

Dia 13 era el dia que estava previst que el CE MONTAURA celebràs el seu 75è aniversari de la seva creació i també coincideix en què fa 20 anys que va jugar a la categoria de 3a divisió, l'èxit esportiu més important del club. Avui s'havia de fer una diada de futbol des del matí fins al vespre, amb partits de les diferents categories, dinar, castell infantil i un concert per acabar la festa. Degut a la situació actual de la pandèmia, s'han suspesos els actes prevists.

Aquest dia va ser el darrer que la piscina va romandre oberta.

Dia 14 es publica el cartell MANCOR FA MÚSICA. Es el mes d'octubre tornen les classes de música a Mancor. Posau-vos en contacte amb na Teresa Ripoll per les classes de violí, al telèfon 606526424. I amb Marga Rotger, per les classes de cant, guitarra i ukelele, al telèfon 645529454.

Aquest dia l'Ajuntament informa de les recomanacions per a l'inici del curs escolar 2020-21. Famílies, abans de sortir de casa, recordau:

Els horaris d'entrada i sortida de l'alumnat, sigueu el més puntuals possible i convé que conegueu la ubicació d'accés al centre escolar que vos pertoqui.

Als infants les normes dels centres escolars quant a mascareta (a partir de 1er de primària), rentat de mans i distància social entre companys i companyes, i entre grups estables de convivència.

Abans de sortir de casa comproveu si l'infant té símptomes compatibles amb la COVID-19 (febre superior a 37,5°, tossina, debilitat general, mal de cap, diarrea, vòmits, etc.). En cas afirmatiu, avisau als serveis sanitaris i no acudiu al col·legi.

Millor si només els acompanya un adult a cada infant per tal de reduir el nombre d'usuaris i evitar aglomeracions a les entrades de les escoles. Intentau estar el menys temps possible i recordau que els progenitors no poden accedir a l'interior dels centres.

Dia 15 va morir el meu germà Juan Alba Mateu, de *can Xantis*, als 59 anys. Que descansis en pau!. Gràcies per les mostres de condol rebudes.

Dia 16 a les 20:00h a la sala d'actes de l'Ajuntament es va celebrar la sessió ordinària del Plenari.

Aquest dia l'Ajuntament informa de què ha cedit els espais del primer i segon pis del Teleclub al CEIP Montaura per baixar ràtios i garantir la distància de seguretat en el centre educatiu. Han estat necessaris molts de dies de feina de manteniment i millora en pintura, fusteria, fontaneria, electricitat, neteja i col·locació de mobiliari escolar. Els espais cedits es destinaran a dues aules educatives, un menjador i dues sales de reunions. Els alumnes que assisteixin a classe en el Teleclub faran el descans a la plaça de l'Església.

Dia 17 L'ATIB va atendre als ciutadans per poder obtenir els documents de pagament a les oficines de l'Ajuntament de les 10:00 h a les 13:00 h. També ho farà els dies 29 d'octubre i 26 de novembre. Els interessats han de sol·licitar cita prèvia fins dos dies abans de cada data telefonant a les oficines de l'Ajuntament (telèfon 971501776).

Els dies 18, 19 i 20 es va celebrar MANCOR DE L'ART 2020 . Un format diferent on l'ús de mascareta és obligatòria i prèviament es fan les reserves d'entrades a les oficines de l'ajuntament. *(Vegeu més informació a un apartat de la revista)*

Dia 19 estava previst celebrar la Festa de les Quintades de Mancor 2020 i no s'ha pogut celebrar degut a la situació sanitària.

Aquest dia es difon la campanya *Pensa abans d'agafar el cotxe* ja que se celebra la setmana europea de la mobilitat.

Dia 21 s'ha obert el Centre de Dia de Mancor de la Vall amb una capacitat de 6 usuaris, per tal de garantir les mesures sanitàries establertes contra la COVID-19 per als usuaris i treballadores del Centre de Dia.

L'entrada i la sortida dels usuaris seran esglaonades per a evitar les aglomeracions de persones a la porta. Aquest dia hi va haver un tall en el subministrament d'aigua potable degut a tasques de manteniment.

Dia 22 va morir Maria Antònia Ferrer Martorell, *Antuanet*, als 57 anys. Rebeu el condol els familiars.

El mateix dia se celebra el dia internacional contra l'explotació sexual i el tràfic de dones, nins i nines. L'Ajuntament s'afegeix a la commemoració d'aquest dia.

També aquest dia la premsa es fa ressò de què s'han detingut els joves que se cercaven el mes d'agost. "*Detenidos por 9 robos en coches de Mancor e Inca*".

Dia 24 va morir n'Antònia Martí Frontera de *cas Pollet*, als 91 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Aquest dia es va fer un taller: Les dones tenim raons per tenir els nirvis de punta. De 17:00h a 18:30h a la Sala d'actes de l'Ajuntament amb un aforament limitat. Pretenia aquest taller donar a conèixer la influència dels estereotips de gènere sobre la salut mental.

Aquest dia s'informa del nou aparcament de bicicletes, ubicat a la plaça de l'Ajuntament, que anirà bé pels infants que van a escola a l'edifici del Teleclub.

Dia 26 s'informa de què l'empresa Mallorca Dolç, que té la seva seu a Inca, ha realitzat una important donació

d'aliments a l'àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Mancor de la Vall. Tots aquests aliments es destinaran a famílies que ho puguin necessitar del nostre municipi a través de l'àrea de Benestar Social. Gràcies per la vostra donació i solidaritat!

Dia 28 es va dur a terme el precinte de filats per a la propera temporada de caça a l'aparcament del cementiri, per part d'agents del Servei de Caça del Consell de Mallorca.

La Societat de Caçadors de Mancor va gestionar les cites prèvies i va avisar a cadascú de l'hora.

Durant aquest mes hi ha hagut talls en els subministrament d'aigua a diferents carrers i distintes dates degut a les obres que es fan a la xarxa de canonades d'aigua.

Joana Maria Alba Mateu

AJUNTAMENT INFORMA

Execució del projecte de de reforma de la xarxa d'aigües residuals i d'aigua potable.

El dia 29 de juliol començaran les obres d'execució del projecte de substitució de diversos trams de la xarxa d'aigües residuals i d'aigua potable de Mancor de la Vall amb una inversió de 106.546,22€.

Els cinc trams on s'executarà aquesta obra són en el carrer de sa Costa, carrer Margalida Sintes, carrer Massanella, carrer Colomer i carrer Salvador Beltran.

Des de que s'iniciaren les obres l'Ajuntament ha anat informant del procés que ha seguit l'aplicació del projecte.

En l'actuació del carrer Costa s'ha substituït la canonada existent d'aigua potable i s'ha substituït la xarxa de recollida d'aigües residuals antiga per una nova canonada PVC de doble paret.

Al tram carrer Colomer s'ha substituït un tram de la xarxa de recollida d'aigües residuals existent per una nova canonada PVC de doble paret. Al carrer Massanella i Margalida Sintes s'ha fet una actuació igual a la del carrer Colomer. Totes aquestes actuacions s'han fet per millorar les diferents rompudes que hi havia en aquests trams de la xarxa de recollida d'aigües residuals.

També s'ha aprofitat per millorar un tram de la xarxa d'aigua potable del carrer Biniarroí que feia uns mesos que se trobava amb una canonada provisional per defora del trespòl. Aquest tram s'ha fet en substitució del tram que havia d'anar per la carretera de Mancor a Inca i que la Direcció Insular de Carreteres no ha autoritzat.

Per acabar hem aprofitat per posar tres embornals al començament de la Ronda del Cementiri i que quan es produïen pluges fortes hi quedava acumulada molta d'aigua anegant alguna casa del redol.

ALTRES NOTÍCIES I INFORMACIONS

Juliol

Dia 1 CONVENI DE L'AJUNTAMENT AMB LA CONSELLERIA DE MODEL ECONÒMIC, TURISME I TREBALL.

Dia 30 de juny l'Ajuntament va signar un conveni amb el Govern de les Illes Balears per ajudar als autònoms a reiniciar o continuar l'activitat per compte propi.

En aquest conveni la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball aporta 12.145'86€ i l'Ajuntament aporta 15.000€ per tal d'arribar al màxim d'autònoms possible del nostre municipi. Les ajudes seran de 2.000€ per autònom si no es té cap treballador, de 2.500€ per autònom si en tenen un o dos treballadors i de 3.000€ per autònom si en tenen més de dos. La convocatòria d'aquests ajuts es publicarà al BOIB el proper 11 de juliol.

Dia 4 CAMPANYA *"AQUEST ESTIU, ENVOLTA'T DE SEGURETAT"*.

L'Ajuntament difon la campanya *"Aquest estiu, envolta't de seguretat"*, impulsada per la Conselleria de Medi Ambient i Territori, la Xarxa Forestal de les Illes Balears i l'associació Tramuntana XXI, per tal d'implicar el món rural i els seus gestors, pagesos, propietaris i residents en zones forestals en l'execució d'accions eficaçes per a establir un paisatge més resistent als grans incendis forestals i evitar la seva propagació.

Dia 7 AJUDES COVID-19 PER AL LLOGUER D'HABITATGES

El Govern de les Illes Balears ha publicat una convocatòria d'ajudes de lloguer d'habitatge habitual, destinades a persones en situació de vulnerabilitat econòmica o social a causa de COVID-2019.

Dia 17 EL CONSELL DE MALLORCA OFERTA D'ACTIVITATS FAMILIARS NÀUTIQUES. Les Aquestes activitats tendran lloc els dies 27, 28 i 31 de juliol i 3, 4 i 7 d'agost de 2020. Inscripció a partir de dia 21 de juliol a les 20h. Cost: 1€ per persona (obsequi d'una camiseta). Per a més informació: 971145004, de dilluns a divendres, de 8h a 15h

Dia 22 SERVEI D'ATENCIÓ A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIES MASCLISTES.

El servei 24h està a la disposició de totes les víctimes via whatsapp: 639 837 476. Mitjançant l'aplicació mòbil Alertcops, les víctimes de violència de gènere poden demanar ajuda mitjançant el botó SOS, enviant una alerta urgent al centre policial més pròxim.

Dia 23 LÍNIA D'AJUTS PER A CREADORS CULTURALS.

S'ha publicat en el BOIB una Resolució de la presidenta de l'Institut d'Estudis Baleàrics de 21 de juliol de 2020 per la qual es convoquen ajudes per donar suport a la creació dels sectors de les arts escèniques, la música, la literatura, el còmic i la il·lustració, les arts visuals i l'audiovisual de les Illes Balears per a l'any 2020, en el marc de la situació d'emergència de salut pública a causa de la pandèmia de la COVID-19, amb un pressupost de 490.000€.

Agost

Dia 3 ACTES I ACTIVITATS EN ELS ESPAIS MUNICIPALS.

Donada la situació sanitària provocada per la COVID-19, des de l'Ajuntament ens veiem en la necessitat d'extremar les mesures d'higiene i seguretat en la celebració d'actes i activitats en els espais municipals.

Totes les associacions, clubs o particulars que vulgueu organitzar actes o activitats fent ús d'espais municipals heu de complir els següents requisits:

1. Tots els organitzadors d'actes o activitats en espais públics heu d'estar constituïts com associacions o organitzacions, amb els estatuts al dia.
2. Els particulars que a títol individual organitzeu activitats dirigides heu de presentar la vostra titulació que acrediti la capacitat per fer aquestes activitats.
3. Les associacions, clubs i grups legalment constituïts heu d'estar inscrits en el Registre d'Associacions local, aportant una còpia dels estatuts.
4. En el moment de sol·licitar l'autorització de l'Ajuntament, les associacions, clubs o persones que vulgueu organitzar una activitat o acte heu de presentar l'assegurança de Responsabilitat Civil, requisit necessari per a la realització d'aquests actes o activitats. Els particulars heu de presentar una assegurança que cobreixi els vostres usuaris durant l'acte o activitat.
5. Juntament amb la sol·licitud de l'acte o activitat també s'ha de presentar a l'Ajuntament el protocol d'higiene i seguretat sanitària que s'aplicarà durant la seva celebració.

Des de l'Ajuntament seguim i seguirem col·laborant en l'organització dels actes i activitats proposades per les associacions, clubs i persones del nostre poble, tenint molt present que la situació sanitària actual requereix la màxima responsabilitat en la cessió d'espais públics, tant en l'exterior com en l'interior dels edificis municipals.

Dia 4 RENOVACIÓ MOBILIARI DE LA BIBLIOTECA MUNICIPAL

S'ha renovat mobiliari a la Biblioteca Municipal, s'han comprat dues taules, vuit cadires, cinc prestatgeries i coixins perquè els nins i nines puguin seure en terra en els contacontes. Les prestatgeries que hi havia a la Biblioteca s'han muntat en el local juvenil ubicat en el mateix edifici. La compra d'aquest material s'ha realitzat a través d'una subvenció de 3.088€ del Consell de Mallorca.

Dia 5 COMPANYYA "NO I PUNT"

La campanya "No i Punt! Mallorca lliure d'agressions sexistes" adapta el seu format a la situació de postpandèmia. Els cartells i adhesius amb un codi QR contenen material informatiu i audiovisual de sensibilització.

Dia 7 SEGURETAT A LES PLATGES

L'112 de les Illes Balears ens recorda les normes de seguretat a les platges aquest estiu:

- Respecta la distància de seguretat d'1,5 metres.
- Grups de 25 persones màxim.
- Deixa lliures els primers metres de vorera.
- Només es pot practicar esport individual o en parella.
- Vigila els menors (això sempre).
- Si tens símptomes, abandona la platja i telefona al 971 43 70 79.

Dia 12 DIA INTERNACIONAL DE LA JOVENTUT

El Dia Internacional de la Joventut, promogut per l'ONU, cerca aconseguir la participació de la joventut en tots els àmbits de la societat, per a solucionar els desafiaments als quals la joventut s'enfronta cada dia. Actualment a nivell mundial tenim la població juvenil més elevada de la història. Segons dades de l'ONU, en el món hi ha al voltant de 1.800 milions de joves amb edats compreses entre els 10 i els 24 anys. I es tracta d'un col·lectiu fràgil que entre tots i totes hem de protegir, però a la vegada, amb un gran

potencial. Molts d'ells viuen a zones de conflicte; altres es troben en dificultats per a l'accés al mercat laboral i la vivenda.

Des de l'Ajuntament volem animar a tots els joves a participar en els diferents moviments socials, associatius, culturals i esportius del nostre poble, amb la màxima responsabilitat individual i col·lectiva que la situació actual requereix per garantir la salut dels vostres familiars i entorns socials. És indispensable donar les gràcies a tots els professionals, associacions, clubs i moviments juvenils que contribuïu a la construcció d'una societat més inclusiva, més cohesionada i més participativa.

Dia 13 AJUDES CONCILIACIÓ PER A FAMÍLIES

El Govern de les Illes Balears ha publicat per millorar la conciliació laboral i familiar, activitats subvencionables entre l'1 de juliol i el 31 d'agost. Podien optar a:

150€ per infant per cada 30 dies de contracte si els dos progenitors feis feina i heu contractat una persona per cuidar els vostres fills menors de 14 anys.

100€ per infant d'entre 3 i 14 anys si els has inscrit a activitats de temps lliure a Mallorca promogudes per la iniciativa privada, per cada 30 dies.

Dia 17 INSTAL·LACIÓ DE 38 FANALS NOUS AMB SISTEMA LED.

L'Ajuntament de Mancor de la Vall ha executat una nova inversió de 13.200€ en el procés de substitució dels fanals del poble a sistema LED. En aquesta intervenció s'han substituït 38 fanals nous, de manera que aquests darrers tres anys hem substituït la mitat dels fanals del poble a sistema LED. Amb les properes convocatòries del PAESC (Pla d'acció per l'energia sostenible i el clima) tenim previst continuar la substitució i nova instal·lació de fanals a tot el poble.

Dia 26, l'Ajuntament informa de què el 96% dels positius són casos locals no importats. Seguim les recomanacions, entre tots i totes podem tallar la transmissió del virus. La transmissió comunitària a les illes és clara i augmenta cada dia. Frenar-la depèn de les mesures que totes i tots prenguem en cada gest, en cada trobada, en cada situació. Si pugen els casos, pugen els contagis, els ingressos a l'UCI i les morts. Potser som asimptomàtics, però no oblidem que seguim podent contagiar. La millor solució per evitar un nou confinament és reduir les trobades i portar mascareta sempre.

Dia 31 RADAR COVID

Aquesta aplicació de mòbil Radar Covid detecta i evita contagis. T'avisarà per protegir-te a tu, als teus i a tothom. Com més persones ens la descarreguem, més casos evitarem i més vides salvarem. Frenar la corba és als mòbils de tots i totes. Baixa-te-la a coronavirus.caib.es

Setembre

Dia 2 CAMPANYA "CUIDA LA TEVA SALUT, CUIDA EL MEDI AMBIENT"

El Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears amb la col·laboració de la Cooperativa d'Apotecaris, la Conselleria de Salut i Consum i la Conselleria de Medi Ambient i Territori han llançat una campanya de conscienciació per a desfer-se adequadament de les mascaretes usades i les restes de materials vinculats a la COVID-19. Recorda:

- Diposita els guants i les mascaretes a la bossa vermella de casa.
- Recicla els envasos de gel hidroalcohòlic al contenidor groc.

- Prioritza l'ús de mascaretes reutilitzables homologades.

Una mascareta usada pot trigar fins a 400 anys a desintegrar-se en el medi natural. Cuidant del medi ambient, cuidam de la salut de tothom. Des de l'Ajuntament volem agrair la implicació de la farmàcia del nostre poble en aquesta campanya de conscienciació.

Dia 11 AJUTS DEL CONSELL DE MALLORCA PER LES ACTIVITATS EXTRAESCOLARS ESPORTIVES DURANT EL CURS ESCOLAR 2020-2021 A L'ILLA DE MALLORCA.

Des de la Direcció Insular d'Esports s'ha preparat una nova convocatòria de subvenció, destinada a atorgar ajuts a les famílies per sufragar les despeses derivades de la inscripció d'infants i joves entre els 6 i els 16 anys en activitats extraescolars esportives.

L'ajut consisteix en 250 € per infant, per activitats esportives realitzades durant el curs escolar 2020/2021 per un període consecutiu mínim de 4 mesos, comptadors a partir de dia 1 de setembre de 2020 i fins al 22 de juny de 2021.

Dia 11 AJUDES A AUTÒNOMS

L'Ajuntament recorda que encara hi ha temps de demanar l'ajuda del Consell de Mallorca destinada a autònoms i empreses de 5 treballadors o menys per minimitzar l'impacte econòmic de la Covid-19.

Hi ha dues línies:

Línia 1: productes sanitaris, elements per adaptar el local a les limitacions de contacte físic, formació i consultoria pel compliment dels protocols de seguretat i l'establiment de les mides per a la reducció dels riscos higiènic-sanitaris davant el COVID-19 recomanades per l'activitat.

Línia 2: eines tecnològiques necessàries per adaptar l'activitat als nous hàbits de consum i digitalitzar-ne la promoció o les vendes.

L'import màxim de la subvenció serà de 1.000€ per persona sol·licitant, independentment que es sol·licitin ajudes per a les dues línies. Termini de presentació: des del 4 de juny de 2020 i fins que s'esgoti el crèdit pressupostari o fins al 30 d'octubre de 2020.

Les subvencions s'adjudicaran fins que s'esgoti el crèdit pressupostari, per ordre d'entrada en el registre o esmena de deficiències.

Dia 25 PROJECTE DE REFORMA DE LA SALA DEL TEATRE DEL CASAL DE CULTURA.

L'Ajuntament ha iniciat aquesta setmana les obres de reforma de la sala del teatre del Casal de Cultura.

El projecte consisteix en la substitució de les butaques per unes altres multifuncionals, la substitució del paviment de la sala per un paviment de pedra natural, la substitució de material escènic en mal estat, la substitució de les cortines i material d'il·luminació i l'execució d'una rampa a l'entrada per a garantir l'accessibilitat a persones amb mobilitat reduïda. El pressupost per a l'execució de la reforma és de 77.337,14€.

Dia 26 PROJECTE D'EXECUCIÓ AL CEMENTIRI DE SANITAT MORTUÒRIA.

L'Ajuntament ha iniciat les obres d'execució del projecte, per a donar compliment en el cementiri municipal al Decret 11/2018, de 27 d'abril, pel qual es regula l'exercici de la sanitat mortuòria de les Illes Balears. Les actuacions que es realitzen són:

Millora de l'accessibilitat del bany dels usuaris amb una reforma completa del bany per fer-ho accessible.

Reforma de sala existent per a condicionament i pràctiques sanitàries sobre cadàvers, per donar compliment a l'apartat c) de l'article 31 del Decret 11/2018, on s'estableix que la sala de condicionament i pràctiques sanitàries sobre cadàvers ha de tenir les dimensions adequades i suficients; les superfícies han de ser llises, impermeables i bones de netejar i desinfectar; hi ha d'haver rentamans amb aigua freda i

calenta; un sistema de ventilació i d'extracció d'aire i una superfície per dipositar el cadàver per fer-ne el condicionament.

El pressupost d'execució d'aquesta obra és de 15.000€ i s'executarà en el bany existent i a la sala que hi ha a la cantonada del nivell més baix del cementiri.

RESUM DE LES ACTES APROVADES EN LES SESSIONS PLENARIS

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL DE DIA 13 DE MAIG DE 2020

Aquesta sessió té la particularitat de què es va fer per via telemàtica donada la situació de mesures de distanciament social.

Ordre del dia

- **Pressa de possessió de la Sra. Clara Fontanet Abrines, com a nova regidora de l'Ajuntament després de la renúncia de la Sra. Joana Maria Alba Mateu.**

- **Aprovació, si escau, de l'acta de la sessió plenària de 20 de novembre de 2019 i de l'acta de la sessió plenària ordinària de data 22 de gener de 2020.**

- **Proposta de Batlia de reconeixement extrajudicial de crèdits.**

S'aproven per unanimitat factures de l'any 2019, presentades dins l'any 2020 per valor de 3291.40 €. A més, indica el Batlle que s'han d'afegir a aquesta relació dues factures més, dels serveis de fisioteràpia i infermeria del centre de dia, també de l'any 2019, que van ser presentades el dia anterior al Ple, i que per tant, no obren a la relació anteriorment esmentada

- **Proposta de Batlia de modificació de la plantilla de personal.**

Es proposa modificar la plantilla de l'Ajuntament de Mancor de la Vall per incloure la plaça de director/a d'escoleta municipal, en règim de personal laboral temporal. El Batlle explica que aquesta plaça que es pretén crear formava part dels serveis de la Mancomunitat des Raiguer, i que amb anterioritat estava compartida amb el municipi de Selva, però que ara, es necessita amb una dedicació al 100% per a Mancor (ja que hi ha tres unitats autoritzades) i per tant, s'ha fet el procediment selectiu corresponent i s'està a l'espera de la incorporació, si bé és necessari modificar la plantilla abans de procedir a la contractació.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per **unanimitat**.

- **Proposta de Batlia de nomenament de jutge de pau substitut.**

El Batlle explica que a l'anterior Ple de gener es va escollir al Jutge de Pau titular i substitut, si bé, la persona designada com a substituta va renunciar. Ja que no hi havia més sol·licituds, s'havia proposat a una altra persona per a veure si estaria disposada a assumir el càrrec, en aquest cas a la Sra. Àfrica Colom Clar, qui va acceptar la proposta.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per **unanimitat**.

Moció del Partit Popular envers el suport a l'escola concertada.

ACORDS

Primer. El Ple de l'Ajuntament de Mancor de la Vall reconeix i dona suport als docents i els altres treballadors de l'escola concertada i recolza les seves reivindicacions sociolaborals per aconseguir l'equiparació retributiva amb els treballadors de l'escola pública i dignificar la seva feina.

Segon. El Ple de l'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern de les Illes Balears a complir l'acord signat el 10 de febrer de 2016 de reprogramació de l'Acord de 2008 i d'altres millores sociolaborals del professorat de l'ensenyament privat concertat, modificat parcialment el 19 de maig de 2016 i ratificat pel Consell de Govern, i fixar un calendari de pagament real i efectiu des d'aquest mateix any 2020.

Tercer. El Ple de l'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern de les Illes Balears a signar un acord sobre els compromisos negociats per a l'actualització dels mòduls de funcionament i el complement retributiu per al personal de administració i serveis. Així com seguir amb el procés de implementació d'orientadors a Infantil i Primària, i una jornada màxima de 23 hores lectives a Secundària.»

Ja que ningú desitja afegir res més a la moció presentada, es sotmet a votació, **aprovant-se amb quatre (4) vots a favor del PP i cinc (5) abstencions de Més**

Moció del Partit Popular per exigir la devolució dels 78 milions d'euros d'IVA que corresponen a les Illes Balears.

ACORDS

1.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Gobierno de España a transferir de forma immediata els 78 milions d'euros en concepte d'IVA, que es deuen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. S'insta també el Gobierno de España a transferir immediatament els recursos que pertocuin a les hisendes locals de les Illes Balears, en els casos en que també s'hagin vist afectades per la problemàtica del decalatge de l'IVA de l'any 2017.

2.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Govern de les Illes Balears a mostrar una actitud ferma i contundent davant el Gobierno de España, per tal d'exigir la transferència immediata dels 78 milions d'euros en concepte d'IVA, que es deuen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Govern de les Illes Balears a acudir a la via judicial, en cas de que dia 1 de març de 2020 el Govern de l'Estat encara no hagi donat una solució que permeti transferir de forma immediata els 78 milions d'euros en concepte de IVA, que es deuen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears». Sotmesa la proposta a votació, després de debatre-la, aquesta **no resulta aprovada amb quatre (4) vots a favor del PP i cinc (5) vots en contra de Més.**

Moció del Partit Popular envers el suport a la pagesia.

Moció de Més per Mancor de recolzament a la pagesia

Atesa la similitud d'aquestes dues mocions, presentades pels dos grups polítics, els membres del Ple decideixen **aprovar per unanimitat ambdues** i fer una declaració conjunta de recolzament a la pagesia de les Illes Balears.

Moció de Més per Mancor relativa a l'ampliació de l'aeroport.

Moció de Més per Mancor envers el compliment de l'article 27 CE.

El Batle retira aquestes dues mocions de l'ordre del dia, sense perjudici d'una futura discussió, ja que troba que no s'adequa a les circumstàncies actuals.

Moció del Partit popular envers l'ús del superàvit pressupostari.

Pel moment, s'opta per retirar la moció amb la possibilitat de tornar a presentar-la si la situació no es soluciona.

Moció del Partit Popular de dol per les víctimes del COVID19.

ACORD

Primer.- Instar el govern local a declarar dol oficial al municipi en senyal de dol i respecte pels (indicar nombre de morts al municipi si es coneix) veïns i als 20.453 espanyols, que han estat víctimes de l'COVID-19 mentre es prolongui l'estat d'alarma.

Segon.- Instar el govern local a guardar, i convidar els veïns a guardar, un minut de silenci cada dia a les 12 h en record de les víctimes i en solidaritat amb els seus familiars mentre es prolongui l'estat d'alarma.»

La proposta s'aprova per **unanimitat**.

Donar compte dels Decrets dictats per la Batlia.

La Secretària-Interventora dona compte dels Decrets de Batlia dictats des de la celebració de l'anterior Ple fins a la data actual, i que van des del número 4/2020 al 61/2020

Precs i Preguntes:

Resposta a les preguntes plantejades als registres d'entrada 250,262,265 i 272

- Al respecte de la possibilitat de donar subvencions a Pymes i autònoms:

El Batle contesta que s'està estudiant tant des de l'Ajuntament com per organismes externs (FELIB) la viabilitat d'obrir aquesta línia d'ajudes, perquè el Govern de les Illes i l'Estat es possible que també la treguin. La intenció es avançar paral·lelament per evitar incompatibilitats entre les ajudes que es puguin crear. Indica que la majoria dels Ajuntaments estan a l'espera de veure com evolucionen les propostes del Govern i si aquestes, finalment no es duen a terme, ho faran els propis municipis, però que en tot cas, s'ha de analitzar perquè encara que s'utilitzi el Romanent de Tresoreria 2019, suposaria un incompliment de la regla de la despesa.

Pren la paraula el Sr. Frontera per a dir que encara que ho tregui el Govern o l'Estat, no s'hauria d'esperar, ja que tota ajuda és poca.

Li respon el Batle que podria produir-se una duplictat no admesa i que així es perjudicaria als beneficiaris, que podrien perdre una ajuda més important econòmicament per haver obtingut una ajuda municipal. I que en tot cas, tampoc es podria garantir ara mateix una quantitat, com demanava el Partit Popular a l'escrit del dia 22/04.

- Al respecte de la desinfecció de carrers:

El Batle informa que es continuen desinfectant carrers per la Brigada i Protecció Civil, i indica, que no es viable que siguin voluntaris els que desenvolupin aquesta feina ja que hi ha unes mesures de protecció i un maneig dels productes, que precisen de un cert control.

Intervé el Sr. Frontera per a indicar que al seu judici, s'ha desinfectat poc, i que a altres municipis havien fet més desinfecció.

Li respon el Batle que tots els dies a les 7 del matí es desinfecta, especialment la part de la Botiga. Intervé el Sr. Frontera per a dir que tot són propostes que es fan.

- Al respecte de la flexibilització de la LOEPSF:

El Batle explica que una vegada es liquidi el pressupost de 2019, es dedicarà el 20% resultant, com diu la llei a serveis socials (al voltant de 5000€), però que encara no so Intervé el Sr. Frontera per a indicar que troba insuficient aquest 20%, i que hauria de ser més, i que és el moment de flexibilitzar la LOEPSF, que va ser molt criticada però ha permès ara tenir aquests doblers disponibles.

Li respon el Batle per a dir que en 5 anys de presidència de la FELIB del PP mai havien donat suport a les propostes de retirada o modificació d'aquesta llei, i en canvi, ara sí que ho demanen, i que en cas de que no se modifiqui, s'haurà d'anar a un préstec bancari per poder fer inversions, quan l'Ajuntament té fons propis de finançament de sobra.

- Al respecte d'augmentar la plantilla de serveis socials per agilitzar la tramitació d'ajudes:

Intervé el Sr. Frontera per a dir que si hi ha molta demanda, que es contracti a qualcun per agilitzar les tramitacions, que si bé als darrers anys s'havia incrementat el personal de serveis socials, si encara no és suficient, tendrien el suport del Partit Popular.

El Batle li respon que el regidor de serveis socials, Joan Ramon Vallori, manté reunions cada dos dies i que ja s'ha ofert aquesta possibilitat d'augmentar personal, però de moment no el troben necessari.

Intervé el Sr. Frontera per a dir que fan una gran labor i s'ha d'agrair tota la seva feina d'aquests anys, que també s'havia proposat que hi hagués un número directe de serveis socials, per a no cridar a l'Ajuntament ja que a vegades se perdien les cridades, i que això fa perdre temps a la persona que sol·licita l'ajuda dels serveis socials.

El Batle respon que és el mateix sistema que sempre s'ha utilitzat, que la treballadora social té un sistema de fitxes i opta per aquesta organització, ja que si no, solament podria agafar el telèfon per agafar cites i respondre dubtes, i que d'aquesta manera és més eficient.

- Al respecte de l'escola d'estiu:

El Batle explica que havien mantingut una reunió amb la DI d'esports i havien tractat aquest punt però encara no tenien clar fins a quin punt es podrien realitzar aquestes activitats. En tot cas, s'informarà una vegada se sapiguin ratios i mesures de seguretat. A més, informa de que s'està valorant la creació d'una línia d'ajudes per a infants en situació de dificultats econòmiques.

- Al respecte dels bars:

El Batle indica que en lloc de reduir el percentatge d'aforament, s'ha augmentat la superfície a ocupar per les terrasses a fi de que puguin mantenir les mateixes taules. A més, s'està plantejant anul·lar l'ordenança fiscal i l'any que vé, fer-la per metres quadrats o taules i amb més condicions per a que sigui més ajustada a la realitat la taxa.

- Al respecte de l'obertura del cementiri:

El Batle indica que el dia 1 de maigs e va obrir perquè estava proper el dia de la mare, per si la gent volia anar-hi, i que ja no s'ha tornat a tancar.

Intervé el Sr. Frontera per a dir que no s'havia informat a tota la població, però que ara la gent ja ho sap.

Li respon el Batle que no s'havia fet molta difusió perquè la normativa encara no recollia aquest supòsit.

- Al respecte de l'obertura del PAC:

El Batle explica que els centres de salut se van tancar perquè no tenien dues línies o espais per a atendre per una banda a persones amb afecció respiratòria i d'altra a persones amb afeccions diferents. De moment, s'ha de mantenir així, per seguretat. Hi ha un telèfon de contacte i el metge visita a domicili si és necessari.

Intervé el Sr. Frontera per a indicar que es podria enviar una carta o petició a la Conselleria per a que obrin el centre de salut per a persones que no presentn simptomatologia respiratòria.

Intervé la Sra. Tevar per a dir que dos dies abans havia duit personalment a una veïna al PAC d'Inca perquè va cridar per telèfon, la van tornar a cridar però el metge no venia; i que encara que prioritzen l'atenció telefònica, aquesta a vegades no és suficient.

Intervé el Batle per a dir que això no pot ser, i que ho comunicarà a la coordinadora de zona. Afegeix que des de l'Hospital d'Inca s'havien posat en contacte amb l'Ajuntament per, en cas de ser necessari des de l'Ajuntament poder d'ajudar a distribuir medicaments per malalts crònics, l'Ajuntament ha mostrat la seva predisposició però no havia tingut més d'aquest tema ni notícies de més incidents.

- Al respecte de les Festes de Sant Joan:

El Sr. Frontera indica que ha vist publicacions a les xarxes socials però no especificaven que es faria.

El Batle li contesta que en teoria, per a les dates de les festes, s'estaria a Fase 3, que estaven intentant programar el màxim possible però que realment, fins al darrer moment, no podrien precisar si es podria fer o no, i que s'havia d'obrar amb atenció i consciència, aspecte amb el que està d'acord el Sr. Frontera.

Es planteja la possibilitat de moure les festes a final d'estiu, però no se pot decidir res encara

Finalment, els regidors feliciten a la Sra. Clara Fontanet Abrines per la seva incorporació a la Corporació Municipal.

I no havent-hi més assumptes que tractar, d'ordre de la Batlia-Presidència s'aixeca la primera sessió plenària telemàtica de l'Ajuntament de Mancor.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL DE DIA 15 DE JUNY DE 2020.

Aprovació inicial, si escau, del Pressupost Municipal per a l'any 2020.

ES PROPOSA

PRIMER.- Que pel Ple de l'Ajuntament s'aprovi inicialment el Pressupost per a l'any 2020 elaborat per la Batlia de conformitat amb la documentació que s'ha remet als membres del Ple i a l'expedient tramitat al efecte.

SEGON.- Que es continuï la tramitació amb la publicació de l'aprovació inicial, es sotmeti a informació pública durant 15 dies i si no hi ha al·legacions, s'entengui definitivament aprovat»

A continuació, demana si qualcú té observacions a aportar a la Proposta i projecte de Pressupost acordat. El pressupost per aquest 2020 ascendeix a la quantitat de 1.843.243,20 €. Així mateix fa menció a que el Pressupost projectat incompliria la regla de la despesa, però que s'incompliria de totes maneres amb la incorporació de romanent de tresoreria prevista, i que a més, serà imprescindible per a l'execució del vial de l'escola.

Sotmesa la proposta a votació, aquesta **s'aprova amb els cinc (5) vots a favor de Més i quatre (4) abstencions del grup Popular.**

Revocació de l'ordenança fiscal reguladora de la taxa d'ocupació de via pública amb taules i cadires.

PROPOSTA DE BATLIA

Primer.- Que per part del Ple de l'Ajuntament de Mancor de la Vall s'aprovi la derogació de l'Ordenança reguladora de la taxa per ocupació de via pública per taules i cadires, publicada al BOIB núm 2 de data 5 de gener de 2017.

Segon.- Que es publiqui al BOIB l'aprovació inicial atorgant el termini de 30 dies per a que es presentin, si escau, les al·legacions oportunes. De no haver al·legacions, l'aprovació inicial tornarà en definitiva, que haurà de ser aprovada també.

Tercer.- Donar trasllat al departament de secretaria per a començar amb temps, la redacció d'una nova ordenança per a ser aplicada a partir de 2021».

S'aprova la proposta per **unanimitat**

Proposta d'aprovació de relació de situacions a les que es pot acudir al SOIB per a la selecció de personal.

ES PROPOSA:

Primer - Que pel Ple de l'Ajuntament s'acordi l'aprovació de la relació taxativa dels supòsits en els quals l'Ajuntament de Mancor de la Vall podrà sol·licitar l'auxili del SOIB a fi de promoure la difusió d'ofertes d'ocupació pública per seleccionar personal laboral temporal.

Segon. – Afegir la relació taxativa de supòsits al conveni col·lectiu de l'Ajuntament de Mancor de la Vall com Addenda del mateix, sense perjudici que dins un termini raonable es pugui revisar aquest, a l'efecte d'introduir dit acord en el seu articulat.

Sotmesa la proposta a votació, s'acorda aquesta per **unanimitat**.

Encomana de gestió a favor de la Mancomunitat des Raiguer per a dur a terme la contractació del contracte de serveis de gestió energètica.

PROPOSTA D'ACORD

Primer.- Aprovar l'encomana de gestió a la Mancomunitat des Raiguer del servei d'implementació d'un sistema de comptabilitat energètica durant el temps que duri la contracta.

Segon.- Habilitar al Batle president d'aquesta Corporació o el representant en qui aquest delegui davant la Mancomunitat des Raiguer, per a signar el conveni que ha d'estar necessàriament vinculat en aquesta encomana de gestió.

Tercer.- Publicar el present acord al Butlletí Oficial de les Illes Balears per al seu coneixement general.

Quart.-Notificat l'acord a l'òrgan encomanat a l'efecte oportú.»

Sotmesa la proposta a votació, aquesta s'aprova per **unanimitat**.

A aquest punt, el Batle comunica als membres del Ple que al dia següent s'aprovarà per Decret el conveni d'ajudes a les escoles d'estiu amb el Consell de Mallorca, com a resultat d'una subvenció, quedant els membres del Ple assabentats.

Intervé el Sr. Frontera per a demanar si podria fer un parell de preguntes. El Batle li respon que no estan previstes a les sessions extraordinàries però que si li pot donar resposta, que ho farà.

Comença el Sr. Frontera demanant per quan obriria la piscina municipal. El Batle li respon que en principi, obriria el proper diumenge, si bé encara s'estava estudiant amb en Miquel la fórmula més apropiada per a determinar els aforaments. Que el més probable seria que s'organitzés una roda de torns de 1.5 o 2 hores per a accedir i controlar que es guardi l'aforament.

Assenyala el Sr. Frontera que seria necessària aquesta organització, especialment en dissabtes i diumenges.

Intervé el Sr. Joan Ramon Villalonga per a dir que entre setmana n'hi ha menys gent, però que s'ha de pensar també als infants de l'escola d'estiu.

A continuació el Sr. Frontera demana per les properes Festes patronals. Li respon el batle, indicant-li que en teoria haurien de començar el proper dijous però que se cerca com fer-les sense aglomeracions i amb poca afluència, i per exemple, les activitats que es duguin a terme, amb la gent seguda indegudament separada.

Intervé la Sra. Tevar per a suggerir que hi hagi un aforament limitat i que igual, amb menys publicitat, no hi haurà tanta afluència. El batle li assegura que enguany no es farà publicitat.

I no havent-hi més assumptes que tractar, d'ordre de la Batlia-Presidència s'aixeca la sessió

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL PLE DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL DE DIA 15 DE JULIOL DE 2020

Aprovació, si escau, de l'acta de la sessió de 13 de maig de 2020 (telemàtica)

Ja ningú desitja afegir res, s'aprova l'acta per unanimitat del Ple.

Elecció dels dies festius locals per l'any 2021

ACORDS

Primer.- Que pel Ple de l'Ajuntament de Mancor es fixen els festius locals de Mancor de la Vall per a l'any 2021 siguin:

- 24 de juny (Sant Joan)

-18 de novembre (Dijous Bo)

Segon.- Donar trasllat a la Direcció general de Treball i Salut Laboral de la decisió que al seu cas adopti el Ple»

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova l'elecció de dies festius per **unanimitat** del Ple

Proposta de reconeixement extrajudicial de crèdits.

ACORD

Aprovar, si escau, l'expedient de RECONeixEMENT EXTRAJUDICIAL DE CRÈDITS per a la imputació al pressupost corrent de les despeses dutes a terme en l'exercici anterior, per haver-se presentat de forma extemporània, per un total de 847 €.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per **unanimitat**.

Aixecar la discrepància d'Intervenció relativa al Pagament dels justipreus de l'expropiació.

Abans de llegir la proposta, el Batle explica que si bé ara mateix no hi ha crèdit pressupostari per a comptabilitzar aquesta despesa, motiu pel qual s'ha dictat discrepància d'Intervenció, es pretén finançar-la mitjançant incorporació de Romanent de Tresoreria.

A més, el Batle explica que el mateix dia del Ple va arribar la comunicació del jutjat provincial d'expropiació a la què es determina el justipreu a abonar per la parcel·la 5 del polígon 2. Com la proposta s'havia enviat el divendres anterior, encara no es coneixia la quantitat, i ara es pot precisar en 169.199,21€.

ES PROPOSA

Primer.- Que el Ple de l'Ajuntament de Mancor aixequi la discrepància d'intervenció interposada davant l'ordre de pagament dels justipreus

Segon.- Ordenar el pagament dels justipreus corresponents als comptes bancaris proporcionats pels interessats o la seva consignació al seu defecte.»

Sotmesa la proposta a la consideració del Ple, **s'aprova amb els vots a favor de Més (4) i l'abstenció del grup municipal popular (3).**

Proposta de Batlia de suport al desenvolupament respecte i visibilització de la diversitat sexual i de gènere, fent palesa la llei per a garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per eradicar la LGTBI fòbia.

ACORD

Primer.- EXPRESSAR el seu compromís de suport a la lluita de les associacions LGTBIQ en el marc de la política municipal. Una tasca inclusiva i d'íntegre respecte als drets i les reivindicacions de les nostres associacions.

Segon.- MANIFESTAR el compromís de l'Ajuntament en el desenvolupament del que s'exposa a la Llei per garantir els drets de lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals per eradicar la homofòbia, transfòbia i bifòbia construint un camí d'inclusivitat i de normalització per poder rebutjar en el municipi: l'HOMOFÒBIA, la TRANSFÒBIA i la BIFÒBIA.

Tercer.- DONAR suport i promoure pràctiques educatives, formatives, de sensibilització, dins les àrees de l'Ajuntament i la resta d'entitats municipals.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova aquesta per **unanimitat**

Proposta de batlia de retirada del títol de fill adoptiu de Mancor de la Vall del dictador Francisco Franco Bahamonde.

En sessió plenària celebrada el 21 de desembre de 1936 l'Ajuntament de Mancor de la Vall, com molts altres ajuntaments de la nostra illa, va prendre la decisió d'anomenar el dictador Francisco Franco Bahamonde fill adoptiu de Mancor de la Vall. Han passat gairebé 45 anys de la mort del dictador i aquest acord desconegut per la majoria de mancorines i mancorins segueix vigent. La figura del dictador més sanguinari i amb més morts i desapareguts pels seus 36 anys de govern i un genocida reconegut per totes les democràcies del món no pot tenir el títol de fill adoptiu del nostre municipi.

ES PROPOSA:

Primer.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall retiri el títol de fill adoptiu del municipi de Mancor de la Vall a Francisco Franco Bahamonde.

Segon.- Donar trasllat a la Dirección General de Memoria Democrática de l'acord que s'adopti.»

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per **unanimitat**.

Prec del Partit Popular petició radar pedagògic.

Mitjançant registre d'entrada núm 314, el partit Popular presenta una moció relativa a la instal·lació d'un radar pedagògic al carrer Salvador Beltran, a fi de marcar el límit de velocitat i avisar als conductor que condueixen per damunt d'aquesta velocitat permesa.

Llegida la proposta, intervé el Batle per a mencionar que aquesta era una actuació que ja s'havia valorat quan es va canviar de policia i que de fet estava encarregat aquest radar, si bé, es volia fer coincidir amb una modificació de l'ordenança de circulació, què si es possible, es durà al Ple de setembre, amb la que es pretén modificar els límits de velocitat i implantar una zona a 30km/h.

Li contesta el Sr. Frontera per a dir que li havia sorprès un comentari d'un dels regidors a les xarxes socials a aquest respecte, ja que feia 45 dies que s'havia proposat i encara no s'havia instal·lat, malgrat que no duu més d'un més el seu subministrament.

Li respon el Batle per a dir-li que l'actuació no és posterior a la proposta i en tot cas, que ell no entra a valorar comentaris efectuats a les xarxes socials.

En tot cas, el Ple pren nota del prec efectuat .

Moció del Partit Popular envers la derogació Decret llei 9/2020 de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears.

ACORDS

1.Instar als grups polítics amb representació parlamentària al Parlament de les Illes Balears a derogar el decret llei 9/2020.

2.Donar trasllat d'aquest acord al Parlament de les Illes Balears»

Sotmesa la proposta a votació, aquesta **no s'aprova, amb els vots en contra de Més (4) i els vots a favor del Partit Popular (3).**

Donar compte dels Decrets de Batlia

la Secretària-Interventora dona compte dels Decrets de Batlia dictats des de la celebració de l'anterior Ple fins a la data actual, i que van des del número 62 al 141.

Precs i preguntes.

Pren la paraula el Sr. Frontera per a demanar si pot fer una sèrie de preguntes. El Batle li respon que si, i que si li pot contestar en aquest moment, ho farà.

Les preguntes plantejades son les següents:

a) Imatge del Rei:

El Sr. Frontera demana on està la foto del rei, ja que ha desaparegut de la sala de Plens i no es la primera vegada.

El Batle li respon que va retirar-se per a fer una petita reparació i que després no es va tornar a penjar.

b) Possibilitat de fer arribar els registres d'entrada i sortida i Decrets cada 15 dies:

El Sr. Frontera demana si seria possible enviar-li una còpia dels registres d'entrada i sortida quinzenalment, així com dels Decrets. Per part del Batle no hi ha cap problema, si bé es troba necessari que faci una instància sol·licitant-lo expressament.

c) Al respecte del personal de l'Ajuntament:

El Sr. Frontera demana per què ha hagut aquest canvi de llocs del personal de l'Ajuntament, ja que ha sabut que una treballadora de l'escoleta està a la biblioteca i la treballadora de la biblioteca està al registre, i que no s'ha seguit cap procediment ni borsí.

El Batle li explica que es una situació absolutament transitòria, que hi ha una baixa mèdica d'una treballadora de l'Ajuntament, i com el registre no pot quedar sense atendre, s'ha enviat a la treballadora de la biblioteca, que ja coneix el programa i està acostumada a realitzar una part de la seva jornada al registre a cobrir aquest lloc, i s'ha escollit una treballadora de la secció de l'Ajuntament que ara mateix te menys càrrega de feina ja que hi ha menys nins a l'escoleta per a cobrir la Biblioteca fins a que es trobi una solució.

d) Conveni autònoms:

Demana el Sr. Frontera per què no s'ha duït a aprovació plenària el conveni d'ajudes a autònoms. El Batle li explica que no es competència del Ple la seva aprovació, ni per import ni per exigència del propi conveni, i que s'ha aprovat per Decret de Batlia.

e) Obertura del Casal de cultura:

El Sr. Frontera demana quan es té previst obrir el casal de cultura.

El Batle li respon que de moment, no es té prevista aquesta obertura, per les circumstàncies sanitàries, i en tot cas, que arribin a l'Ajuntament moltes de queixes dels veïns i veïnes de la zona, normalment quan és utilitzat per grups de joves per a festes. La intenció seria intentar regular el seu ús per a reduir els problemes.

f) POS 2021-2022

El Sr. Frontera s'interessa per quals seran els projectes a realitzar amb el POS 2021-2022.

El batle li explica que es presentaran al Consell de Mallorca:

- 3 projectes de menys de 100.000€

- * Continuar amb el canvi del cablejat de l'enllumenat públic.

- * Remodelació del pati del casal de cultura

- * Instal·lació de lluminàries amb tecnologia LED, en alguns camins rurals del municipi per realitzar un passeig continuu il·luminat

- 2 projectes de més de 100.000€:

- * Substitució canonades d'aigua potable, especialment des de l'entrada del poble fins a l'estació impulsora situada a devora les Cases de Massanella ja que té moltes fuites.

- * Millora del voltant del pavelló, construint un magatzem de la brigada, magatzem pel club ciclista. I es valora el cost i condicions per instal·lar-hi un rocòdrom.

Els projectes de més de 100.000€ encara s'estan estudiant.

g) Neteja viària:

Intervé el Sr. Frontera per a dir que al passeig del Pedregaret n'hi ha molta de pols dels eucaliptus, i han rebut queixes dels veïns. El Batle li indica que al dia següent passaria la màquina grossa ja que no va passar després de Sant Joan i que la intenció era fer un desbrossament gran per a fer tot net, però que s'estaven cercant les dates. En tot cas, que a la nova licitació de la recollida de residus, que està preparant-se amb la Mancomunitat des Raiguer, hi ha un lot per ampliar el servei de neteja de Mancor.

Intervé la Sra. Dolors Tévar per a demanar si es podrien podar els arbres del Passeig es Pedregaret, i el Batle li respon que és altra de les tasques pendents i que està pressupostat, però que no es pot fer tot a la mateixa vegada, que ara s'estan millorant la pèrgola i veles de la piscina i l'escoleta.

I no havent-hi més assumptes que tractar, d'ordre de la Batlia-Presidència s'aixeca la sessió.

ARA HA FET VINT ANYS...

Del que passà a Mancor durant el tercer trimestre de l'any 2.000 recordarem:

Dia 8 de juliol se celebrà la tradicional pujada al puig Major de Massanella per recollir camamil·la, dinant a Comafreda convidats per Jaume Martorell, *Puput*.

Dia 20 de juliol el nin Bernat Sion Massip sofrí una greu caiguda a la placeta de l'Església, sofrint importants lesions, de les quals es curà.

Dia 25 d'agost s'incorporà a la comunitat de monges de Santa Llúcia, Sor Maria Cifre. Provenia d'una missió del Camerun.

Dia 26 d'agost l'Ajuntament organitzà la tradicional travessia del torrent de Pareis.

El mateix dia, a la plaça de l'Ajuntament, es posà en escena l'obra teatral "*Residents de residències*" de Miquel Forteza Llopis.

Helicòpter avariàt dins s'Hort d'Alt quan participava a l'extinció d'un incendi forestal

Municipal, Maria del Carme Valdivielso que havia exercit el càrrec des de l'obertura de la biblioteca.

Dia 2 de setembre un foc forestal es declarà al puig de Canamunt essent ràpidament sufocat. Però un helicòpter que participava a les tasques d'extinció, sofrí una averia al tocar les aspes amb uns arbres, però sense conseqüències pels seus ocupants.

Entre els dies 29 i 30 de setembre es procedí a vacunar els cans de Mancor contra la ràbia.

A finals de setembre s'acomiadà com encarregada de la Biblioteca

El primer partit de categoria regional, celebrat a Mancor en el camp de Turixant, fou contra el club esportiu Constància B que guanyà per 1 a 2.

L'entrevista del trimestre fou feta a Catalina Socias Capó de *sa Taulera*.

Durant el trimestre ens deixaren: Dia 18 d'agost morí a Inca Antoni Prats Fiol, espòs de la mancorina Antònia Munar de *cas Ferrer*. Tenia 76 anys.

Dia 6 de setembre morí a Ciutat la mancorina Magdalena Martí Mateu de *can Ferraguet*, als 83 anys.

Dia 12 de setembre morí als 83 anys, Catalina Pol Morro, natural de Selva, però resident a Mancor.

Dia 25 de setembre morí Guillem Gual Fiol de *can Gros*, als 73 anys.

Es casaren: Dia 19 d'agost Pere Amer Alba i Magdalena Martorell Ripoll.

Dia 9 de setembre Paco Martorell Bisquerra i Jero Ramis Abrines,

No es registrà cap naixement.

Gabriel Fiol Mateu

(De "*Montaura*", núm. 52)

JAUME GUAL MORA “Jaumito”

Avui és dissabte matí, dia 5 de setembre de l'any 2020. Ens trobam amb en Biel Pocoví a can Jaume Gual Mora, al carrer de Son Tomeu número 2. En Jaume ha estat col·laborador des de sempre en aquesta revista, fins i tot, tal com me va dir un amic seu, ell fou una de les ànimes fundadores de la revista, juntament amb en Biel Fiol i en Biel Pocoví.

Trobava que després de tants d'anys de ser ell l'entrevistador, ja li tocava ser l'entrevistat. En Jaume té residència a Inca i casa a Mancor. Ens acomodem entorn d'una taula i posam l'enregistradora en marxa.

Bon dia Jaume. El dia de l'entrevista ja ha arribat. La Revista Montaura va néixer el gener de 1988, ja fa 32 anys. Tu hi duus fetes 132 entrevistes segons tenc entès.

Més o manco, ara no les tenc contades.

En Biel Pocoví sí que les ha contades. I trob que ja havia arribat l'hora d'entrevistar-te.

Record bé lo que em digueres quan et vaig demanar per entrevistar-te en es número anterior. Com que me vaig comprometre a què m'entrevistassis, endavant, no hi pos cap pega.

Quan vares néixer i a on?

Vaig néixer dia 31 d'agost de 1943. Ara n'he fet 77. A una casa des carreró de darrera cas metge, no sé si és allà on hi viu sa família d'en Nofre “Tià” i na Catalina de “can Pau”. Aquí hi havia una caseteta que evidentment no estava com està ara —en Jaume fa una bona rialla i diu— si un dia m'han de posar una placa a sa casa on vaig néixer, l'hauran de posar allà. Després vàrem estar uns anys en es carrer de Santa Llúcia, a sa casa que després hi va viure l'amo en Joan casat amb madò Margalida de “can Massip”. Finalment es meus pares compraren sa casa, on ara som. Sa casa tenia, a sa part des carrer des Fang, una portassa que era sa ferraria de l'amo en Joan “Caliver”.

Mancorí de soca-rel

Els seus pares el dia de noces

Els teus pares eren de Mancor?

Sí, tots dos. Mun pare era de “can Jordiò” i mu mare de “ca na Rogera”. A ca mun pare varen ser tres germans i dues germanes. Un era es meu padrí jove que era l'amo en Bernat que estava en es racó de sa plaça de s'Ajuntament. Sa seva neta va vendre aquesta casa a s'Ajuntament per ampliar-lo; s'altre era el tio Joan, son pare d'en Joan “Perdiu”; i mun pare, que era es petit. Ses dues germanes, una era Catalina, que no vaig conèixer, se'n va anar a viure a Lluçmajor; sí que vaig conèixer un fill seu que era Jaume, però ja va morir. S'altra filla era Margalida, sa germana més petita, jo sempre li vaig

dia “sa tia petita”. A mun pare que era es petit, li deien en Jaumito; tothom el coneixia amb aquest malnom. A propòsit d'això, un dia sa modista Gual d'Inca, cosina de mun pare, em digué que es vells, per distingir es fills i filles, tenien es costum de posar-los malnoms. Em va contar que al seu germà Bernat li deien “es Gros” perquè estava grasset, i així tothom el coneixia a sa família i a Mancor.

A tu sempre t'hem conegut com en Jaumito.

És es malnom que he heretat de mun pare. Ara va fer 60 anys que va morir mun pare —només tenia 45 anys—. Jo havia de fer 17 anys el dia 31 d'agost i ell va morir el dia 27. Estic segur que ningú a Mancor,

excepte ses persones molt majors, em coneixen com a de “can Jordiò” o de “ca na Rogera”. Tal vegada qualcú em coneix per Jaume Gual, però em coneixen més per Jaumito.

La teva mare quants de germans va tenir?

Mu mare va tenir quatre germanes i un germà, amb ella eren sis fills a sa família. Mu mare era sa major, nomia Maria; sa segona era Aina, sa meva padrina jove que va viure a Andratx; na Catalina que va viure a Inca, na Francisca que va morir electrocutada a Massanella, en Toni que va viure a Campanet i n'Antònia que va viure a Biniamar. Tots han mort.

Què li va passar a la germana Francisca?

Es padrí Guiem, que era de “ca s'Enderi”, feia carbó a Massanella i cada dia se'n duia un fill o una filla amb ell, es vespre tornaven sempre a dormir a Mancor. Aquest dia li va tocar a na Francisca que tenia 9 anys. Quan tornaven hora-baixa ja en fosqueta, es padrí que duia un pal a damunt s'espatlla va enganxar un cable d'alta tensió que estava humit perquè havia plogut, i va caure mort electrocutat (només tenia 41 anys), na Francisca va anar a ajudar-lo i també va caure morta. S'ase que tenia els anava davant i va arribar tot sol a ca sa padrina, però ells no arribaven. Sa padrina va anar a cas Pollet i amb l'amo en Tomeu i amb mu mare varen anar a sortir-los a camí i les trobaren morts en es bosquet de Son Picó a Massanella. Es fet es va denunciar perquè es cables no estaven en condicions, però es presentaren testimonis falsos i sa padrina no va aconseguir res. Ella i ses filles, que ja podien treballar, hagueren de fer feina per tirar endavant.

Tots es cosins de ca na Rogera i sa tia Antònia

Quines feines feien els teus pares?

Mun pare de petit, no va anar massa a escola però sabia llegir i escriure, era intel·ligent i espavilat per sa feina. Primer feia de pastor a Son Lluc, després ja va passar a sa Casa d'Amunt, una possessió que està en es Clot d'Almadrà, allà va fer feina fins que va morir. Sa tasca principal era cuidar-se des bestiar, encara que també es feia càrrec de menar ses dones de collir oliva, o els al·lots que hi anaven a collir garroves i ametlles. Era una persona de sa confiança de l'amo en Joan Canals, que era de can Bajoca, germà de l'amo en Toni de can Bajoca, que va morir a Mancor havent complit els 100 anys.

Mu mare va anar a fer feina a Inca i també a feines des camp a Son Lluc. Quan es va casar, va anar a fer feina a Son Ordines, veïnat de sa Casa d'Amunt, on residia amb mun pare. Més endavant va passar a fer feina a sa Casa d'Amunt, allà feia ses feines de casa i es menjar per a totes ses persones que residien a sa casa. Quan va morir mun pare es va posar a fer feina de cuinera, primer a sa Travessa i després al bar s'Argenti a Inca.

Vares tenir germans?

No, i és una de ses coses que m'ha sabut més greu en la vida no tenir germans. Sobretot tenir una germana m'hauria agradat. Quan va morir mun pare, jo tenia 17 anys, no tenia ningú en qui recolzar-me.

Ara, si te pareix bé, passarem a parlar de la teva infància. On vares anar a escola i a aprendre les primeres lletres?

Mun pare va ser qui me va ensenyar ses primeres lletres, estant a sa Casa d'Amunt. Sobretot me llegia rondalles que a mi m'agradaven molt. Crec que ja tenia cinc anys quan vaig anar a escola a Mancor, a damunt on llavors hi havia sa Botiga nova, veïnat des cafè de can Bernat, en es cantó de sa plaça d'Alt

amb es carrer que va a Turixant. No vaig anar a ca ses monges, d'allà ja vaig passar amb es mestre Cavaller, que tenia tots els al·lots de Mancor des de 7 anys fins a 14-15.

Escola de nins de Mancor, curs 1953-54

Quan vares fer sa primera comunió i a on? Ho recordes?

Sí, sí. En vaig fer dues de primeres comunions. Sa primera als 7 anys, vestit d'escolanet i sa segona als 9 anys. Vàrem fer una festa aquí mateix –llavors ja viví-

em en aquesta casa– i menjàrem xocolata amb ensaimades, era lo que es feia llavors.

Després d'anar amb el mestre Cavaller tenc entès que has estudiat molt.

I tant. Vaig anar fins als onze anys amb el mestre Cavaller. Durant el darrer any, curs 1953-54, teníem un altre mestre que nomia Gaspar Jaume. Durant aquest curs em vaig preparar per fer s'examen d'ingrés al Seminari, juntament amb altres tres companys de Mancor, n'Amador de Massanella, en Biel de "can Bernat" i en Joan "Gallineta". Anàvem a classe amb na Francisca Pericàs "Garriguera" a ca seva a cas Garriguer de Massanella. Mos examinàrem i s'examen va consistir en fer un compte de dividir de tres xifres, un dictat i una anàlisi morfològica, tot en castellà. Aprovàrem s'examen i tots quatre el dia 14 d'octubre de 1954 entràrem al Seminari Nou en es Vivero. Hi havia allà ja un altre mancorí, de l'any anterior, en Jaume Mora de "so na Vaquera".

Quants anys passares al Seminari?

Vaig estar 13 anys al seminari, fins 1967, fent els següents estudis: 5 anys d'Humanitats, 3 anys de Filosofia, 4 anys de Teologia i es darrer any, que ja era diaca, amb un amic des meu curs anàvem un al Pla de Na Tesa i s'altre a Son Ferriol, alternàvem cada cap de setmana, un a cada lloc. Durant sa setmana anàvem a fer lo que dèiem doctrina a ses escoles d'aquests dos llocs. Es meu amic tenia una vespa i jo sempre anava de paquet.

Dia 18 de juny de 1967 me varen ordenar de capellà en es Seminari, juntament amb altres companys meus. Sa promoció d'aquell any fou de 24 nous capellans (ha estat es curs més nombrós que ha arribat al final en sa vida des Seminari). Tres s'ordenaren a Comillas, on estudiaven, i els altres a Mallorca.

Qualcun més dels mancorins va arribar a ser capellà?

No. N'Amador de Massanella i en Joan "Gallineta" ho deixaren molt aviat. Es que hi va estar tres anys va ser en Biel de "can Bernat", però després ho va deixar i jo vaig quedar. En Jaume de "so na Vaquera" també ja ho havia deixat.

El fet d'estar en el Seminari te va excusar de fer el servei militar? O el feres?

T'explicaré ja que és una història per contar. L'Església espanyola tenia, i encara té, un Concordat amb es govern espanyol. Mitjançant aquest Concordat es seminaristes i religiosos no feien es servici militar, sortien "exentos por religiosos". Quan me va tocar a mi posar-me en caixa –som de sa quintada d'en Joan "Tallades", en Joan "Moià", en Biel "Francinaina", en Toni "Moreneta", n'Amador de Massanella, en Miquel Ochogavia "n'Oxo"–, ja no m'hi posaren i més endavant em donaren una cartilla blanca.

Lo que va passar és que quan l'any 1972 vaig deixar d'exercir de capellà, me varen cridar a files perquè encara no tenia es 30 anys i em declararen "útil para el Servicio".

Vaig haver d'anar a fer es campament per espai de dos mesos, sempre ho he recordat des de dia 20 de gener a 20 de març de 1975. Al final vaig jurar bandera en es menjador amb es coixos i es que no sabien dur es pas per desfilar; jo no havia anat a fer instrucció perquè estava a sa companyia d'ajudant des Furriel. Per mi va ser un problema i m'ho vaig passar malament, jo ja m'havia casat i ja havia nascut sa meva filla major. Fixa't que vengué un fotògraf per fer fotos a tots es reclutes; jo no en volia cap de foto, però vaig haver de fer lo mateix que feien ets altres, ara en tenc un record.

Vaig anar dues vagades en es tir i jo no havia tocat mai una escopeta i molt manco un cetme". Es capità de sa companyia se posava a devora jo i me deia: "Coño, es que estás como un flan", no havia practicat ni en sabia res, des funcionament de s'aparell que tenia en ses mans. Es veu que ell, per por, se posava a devora jo. Li vaig dir: "Estoy asusta-

do". Un bon dia, ja havia acabat es campament, em donaren una cartilla verda. Per això en tenc dues.

Ara, seguint amb els estudis i perquè ho entengui. Te varen ordenar de capellà, però vares seguir estudiant?

En es mes de juliol em destinaren de vicari a sa Pobla, un poble que em va acollir molt bé, una gent oberta, de manera especial es joves. Jo venia d'un poble de muntanya, que vulguem o no som un poc més reservats, i aviat vaig entendre que si anaves a una casa i no entraves dins sa cuina, consideraven que volies esser molt. Ho vaig entendre i sa convivència va ser extraordinària. Allà vaig conviure amb 3 vicaris més, es rector i dos capellans adscrits. Un era de Sóller però residia a sa Pobla, tenia sa tutela des fill des senyor de Telapi; s'altre era pobler, conegut com "es Paraire", que només va estar un any o dos a Moscarí i llavor vivia a ca seva, deia missa cada dia i cuidava ses terres familiars. En total érem 7 capellans. De tots ells es capellà més jove havia dit missa l'any 1943, s'any que jo vaig néixer; era des mateix curs que D. Miquel "Barraqueta" de Mancor. Jo vaig conviure amb aquesta gent durant 5 anys. Clar, essent es vicari jove m'entenia i feia molta feina amb es jovent, vàrem fer un club, que es deia Grif. Vaig treballar molt amb grups de matrimonis. Inclús en bastantes ocasions –ho pots posar, no me n'he amagat mai i sa gent ho sabia– celebrava missa a cases particulars amb es matrimonis. Mos reuníem i vivíem sa celebració amb es grup; llavors es parlava de comunitats de base. La celebració era molt participativa.

Així vaig estar 5 anys. En es curs 1969-70 –crec que era lo que tu demanaves en relació a altres títols– juntament amb dos companys meus, un era en Tomeu Català que estava de vicari a Alcúdia, i ens relacionàvem molt; s'altre era en Jaume Tomàs que era rector de Cas Concos. Tots tres mos n'anàrem a estudiar Filosofia a sa Pontifícia Universitat de Sant Tomàs de Roma. Amb un curs, degut a què ja teníem tres cursos de Filosofia fets al Seminari, obtinguérem el títol eclesiàstic de Llicenciats en Filosofia. Amb aquest títol podíem fer classe a centres privats, no a centres públics. Després mos matriculàrem a sa Universitat de València per

Estudiant a Roma

convalidar el títol de Roma. Allà obtinguérem el títol civil de la Llicenciatura en Filosofia i Lletres (Secció Filosofia).

A Alcúdia amb en Tomeu Català, vàrem participar en sa creació de dos col·legis –aleshores es centres no podien ser mixtos–. Un centre de nines, ubicat a ca ses monges i un de nins, ubicat al poblat de GESA. Jo feia classe es matins a Alcúdia i els horabaixes al Col·legi Municipal de sa Pobla.

Abans d'acabar es curs 1972-73 ses monges em digueren: “en el proper curs no comptam amb vostè”. Després vaig saber que la Resolució de la dispensa que es va enviar al Bisbat de Mallorca, des del Vaticà, entre d'altres coses, deia que com a secularitzat no podia impartir classe a centres religiosos.

Pensant amb el següent curs, em vaig moure i vaig parlar amb es batle, es secretari de s'Ajuntament de sa Pobla i amb es director des col·legi. Aquestes persones m'acolliren i em donaren feina per al següent curs, matí i horabaixa, a més me nomenaren Cap d'Estudis des centre. Allà hi vaig estar fins al novembre de 1976 que vaig entrar al que aleshores es deia s'Escola Industrial d'Inca, centre que més endavant, en un edifici nou, va originar s'actual Pau Casasnoves.

Director General de Centres 1999-2003

Com va seguir la teva vida de dedicació a l'ensenyament?

A dins s'ensenyament públic sí que me vaig promocionar molt. A s'Escola Industrial, a final des primer curs d'estar allà, es feren eleccions a Cap d'Estudis, jo me vaig presentar i vaig rebre es suport des Claustre de Professors. Vaig ser Cap d'Estudis per espai de cinc anys. En es de juliol de 1978, em vaig presentar a oposicions que es feien a Madrid per a professor titular de Formació Humanística –era una assignatura que s'impartia a Formació Professional, que va desaparèixer en el nou sistema educatiu i es va passar a

Història d'ensenyament secundària–. Vaig aprovar ses oposicions i vaig tenir plaça de funcionari al centre.

A l'any 1982 sa Direcció Provincial des Ministeri d'Educació, va convocar eleccions a sa direcció des centre. En Jaume Crespí, que feia anys que era director, quan va veure que jo em volia presentar, em digué que no em presentàs i ell ho faria, jo li vaig dir que estava decidit i que es presentàs ell també. Va desistir, es Claustre de Professors i es Consell Escolar m'elegiren i vaig ser director durant cinc anys.

L'any 1987 va sortir una convocatòria d'oposicions al Servei d'Inspecció Educativa. Encara es Govern central no havia transferit Educació a ses Illes Balears i ses oposicions es feren a Madrid. Me vaig presentar i vaig aconseguir s'única plaça de secundària que hi havia a ses Illes Balears. Estant a Inspecció vaig tenir sa possibilitat d'obtenir es títol de Catedràtic d'Història de Secundària, l'any 1992. Vaig passar a Serveis Especials des Govern de ses Illes Balears en es primer Pacte de Progrés (1999-2003), exercint es càrrec de Director General de Centres de sa Conselleria d'Educació i Cultura, amb es Conseller Damià Pons. Quan vaig deixar es càrrec des Govern, vaig retornar al Servei d'Inspecció Educativa fins al mes de setembre de 2008, que va ser quan em vaig jubilar.

Ara anirem al tema de la família. Te vares secularitzar i ...?

Me vaig secularitzar, com t'he dit l'any 1972. Ara ja no mos diuen capellans secularitzats, sinó capellans dispensats. Supòs que saps que mos dispensen d'exercir però continuam essent capellans.

Ah! això o no ho sabia

Això és cert. Anem ara a parlar de la família. Sa realitat és que entres al Seminari als 11 anys i passes 13 anys rebent una formació molt sòlida en humanitats i altres disciplines, però tens una mancança en

l'estima i l'amor, vius separat de sa realitat del món que t'envolta. En aquest aspecte, i en pla un poc irrisori, quan mos n'anàvem de vacances mos deien "alerta als pianos", inconscientment sabíem que això volia dir "alerta a ses nines". Hagués estat millor, quan teníem 17, 18 anys mos haguéssim dit, "surt i viu un poc el món i després torna, si vols".

Placeta de l'Església de sa Pobla

munión en la mano", i encara no hi havia sa covid-19!!

Als tres anys d'estar a sa Pobla ja vaig decidir deixar-ho, però vaig anar a parlar amb es que havia estat es rector des Seminari. Parlàrem llargament i em vaig decidir a continuar. Però als 5 anys, just feia dos mesos que m'havia enamorat de sa persona que després va ser sa meva dona, n'Antònia. Vaig reflexionar seriosament i vaig voler ser sincer amb mi mateix i amb els altres, no estava disposat a seguir afrontant es futur fent dues cares dins sa meva vida. Això ho vaig tenir ben clar, no em servien alguns exemples de persones que es portaven malament i sí tenien una doble vida. Vaig tirar endavant, sabent que em seria un camí difícil.

Es primer entrebanc gros, mu mare. Me va costar molt, molt, era fill únic de mare viuda. La me'n vaig dur amb mi quan vaig anar a sa Pobla. Allà era sa mare d'es vicari jove, un home conegut i estimat pel poble, que tenia molts amics i també estimaven mu mare. Bé, quan li vaig dir que me n'anava va estar tot lo dia dins es llit, plorant. No hi havia manera. Comprenc que no ho pogués entendre.

Va tenir un bon disgust?

Sí. Un disgust enorme. Aquell dia vaig anar a cercar sa tia Catalina a Inca i na Martina, sa dona des meu cosí Jaume, des far de sa Fortalesa des Port de Pollença. Elles dues varen estar amb mu mare tot lo dia consolant i consolant. Va ser molt dur i a mi me va costar molt. Però era un moment en què jo tenia claríssim que no volia jugar brut, havia de ser sincer amb mi mateix i jugar net. Passat es temps, mu mare, a poc a poc, ho va anar assimilant, i estava molt contenta quan va tenir dues netes.

Me'n vaig anar un dilluns dematí de sa Pobla. Es dia abans, es diumenge vespre, vaig dir sa darrera missa, a s'església de sa Pobla. Jo volia dir en es poble que ho deixava i des de ses altes esferes des Bisbat em varen prohibir dir-ho. Segur que ara no m'hagués escoltat ningú, però en aquells moments, era una altra cosa. Sí que, després de sa missa, amb sis o set matrimonis més amics, mos n'anàrem a can Picafort a sopar a un restaurant, ells ja ho tenien preparat. Allà sí que me vaig sincerar. L'endemà matí, amb un camió d'un d'ells, vàrem carregar es mobles, i mos traslladàrem a Mancor, per cert m'ajudaren es bons amics, companys de curs, en Tomeu Català i en Toni Bennàsar, aleshores rector de Mancor.

Quan vos vàreu casar i què nom sa dona?

En Jaume riu i diu: Sa meva dona nom Antònia Alomar Company, és poblera. Ella feia feina al mateix col·legi on jo en feia. Feia dos mesos que entre nosaltres dos havia nascut un amor ben viu, una estima vertadera. Al mateix temps havia rumiat, i mentalitzat en poder formar una família. Ten en compte que

aleshores, acabat es Concili, es discutia molt s'obligatorietat des celibat. A Holanda hi havia es cardenal Alfrink que era favorable a que es celibat fos lliure, no obligatori, per accedir al sacerdoci. Després des Concili no s'havia fet cap avanç en aquest tema. S'ha publicat que el Papa Pau VI va tenir una decisió presa, que només havia de firmar, per aprovar que es celibat fos d'elecció lliure, però sa mà li va tornar enrere. No va tenir coratge. Després va seguir a l'Església un procés involutiu que es va augmentar en es llarg pontificat del papa Joan Pau II, una persona extraordinària i molt preocupada pels temes socials, però en altres aspectes pareixia d'una altra època, no de s'actual.

Sembla que el Papa Francesc entén aquest problema, ha dit en tota claretat que es celibat, no és dogma de fe i pot canviar. Però té unes pressions molt fortes en totes ses seves decisions. Lo que és cert que els apòstols estaven casats i que es celibat va començar a exigir-se dins l'Església Catòlica a l'any 306 en es Concili d'Elvira. A l'Església cristiana oriental es sacerdots i diaques es poden casar.

Vaig viure a Mancor un any, abans de casar-me amb mu mare, i cada dia anava a fer classe a sa Pobla, venia a dinar a Mancor i me'n tornava a les 3 a Sa Pobla a fer classe fins les 6 o les 7. Quan mos casàrem, dia 3 de juliol de 1973, passàrem a viure a Inca a un pis que era davant sa tàpia de ca ses Monges Tancades, devora La Salle. Un pis que era de sa tia Catalina que per nosaltres va ser una dona a qui sempre hem estimat molt, n'Antònia i ses meves filles. Ella ens va deixar estar allà, amb una renda molt baixa.

El dia de noces

La família en el 75è aniversari d'en Jaume

Ses teves filles són casades?

Hem tengut dues filles na Maria Antònia, que és fisioterapeuta i na Joana que és mestra. Totes dues estan casades amb dos llubiners. Na Maria Antònia es va casar el 2001 i na Joana el 2000.

Quants de nets i netes teniu?

Na Maria Antònia té dues nines (na Margalida i n'Aina) i na Joana un nin (en Guiem) i una nina (na Gemma), que són sa nostra alegria. Amb tots ells mos duim molt bé i ens estimam molt.

Maldament no hagus estat vivint a Mancor, perquè entenc que hi vares viure de jovenet però després anant al Seminari hi devies venir l'estiu en temps de vacances?

Jo normalment en s'estiu estava a Mancor amb sa padrina i ses meves ties o anava a sa Casa d'Amunt. Quan mun pare es va posar malalt vivíem a Mancor. Per cert, quan feia un any que

estava de baixa laboral, i havia d'anar a revisió metge per poder cobrar, es va morir. Mu mare no va cobrar mai viudetat, perquè quan va morir mun pare ella encara no tenia 40 anys. Així ho establia sa llei d'aleshores que deia que en el règim agrari per cobrar viudetat havent de tenir 40 anys.

Sempre has tengut una relació directe amb Mancor? Perquè en Jaumito sempre ha estat molt conegut. Es poble de Mancor, es dia de Sant Joan de 1967, quan vaig cantar missa, em va fer una gran festa i molta gent em va fer regals. Sempre he tengut clar que tenia un deute amb es poble. Per això sempre he fet per Mancor tot lo que he pogut i per tot arreu m'he sentit mancorí. Qualsevol persona de Mancor,

degut als meu càrrecs i responsabilitats dins s'educació de Mallorca, que m'hagi demanat un favor, sempre l'he fet si ha estat al meu abast. També he ajudat amb lo que he pogut. No hi ha dubte que sa meva secularització, de principi, va xocar un poc amb sa mentalitat d'aquell temps en es poble, era comprensible. Però crec que sa gent ho ha arribat a entendre i comprendre.

Malgrat estar casat i viure a Inca, sa meva connexió amb es poble ha existit sempre. En Biel que va ser batle, a sa darrera etapa ho volia deixar i es poble el va aclamar a sa plaça, demanant que seguís. En aquells moments em va demanar col·laboració i, malgrat viure a Inca, em vaig comprometre amb ell i amb es poble, i vaig estar quatre anys de regidor a s'Ajuntament amb ell.

Abans ja havia col·laborat impartint cursos de català, organitzats per l'Ajuntament. Record que quan es cop d'estat d'en Tejero, aquell vespre jo feia classes a s'escola vella amb gent de Mancor que estava interessada en aprendre sa llengua. Record na Joana "Gallineta", sa dona d'en Jordi Moranta, na Catalina, una de ses filles d'en Pep "Ferrà", i altres persones. No mos enteràrem de res fins que vaig ser a Inca i n'Antònia em digué: "ha estat un desastre al Parlament".

Has estat un defensor i un impulsor de sa nostra llengua

Aquest tema sempre l'he tengut clar. Quan estava a sa Pobla vaig fer un curs de Català a s'Estudi General Lul·lià i em varen examinar D. Francesc de Borja Moll i na Maria Aurèlia Capmany i tenc es títol que llavors es donava de professor de Català. Abans ja havia fet un curs per correspondència de l'OCB i férem un examen presencial a sa Pobla.

Quan era cap d'Estudis a s'Escola Industrial, molt abans de què es català fos assignatura oficial. Nosaltres ja impartíem català als alumnes. Em consider un defensor i un impulsor de sa nostra llengua. Vaig ser President de l'OCB d'Inca i som membre de la Junta actual. He col·laborat amb la correcció lingüística de sa majoria des llibres que ha publicat en Biel Fiol. Actualment som es responsable de sa publicació de sa Revista Montaura, i he fet col·laboracions des de sa seva creació on també hi vaig esser present.

A la plaça d'Inca llegint el manifest a la Festa de l'Estandart

Premi de Maig de l'OCB d'Inca l'any 2017

Sí. Sempre he col·laborat, primer amb Don Manuel i després amb en Tomeu d'organista i jo de director mos hem fet càrrec del cor de Mancor.

Has tengut una certa relació amb la música sempre.

Sí. Pensa que en es Seminari cada dia durant es 5 primers anys

Vares ser regidor durant 4 anys?

Si del 91 al 95 vaig ser regidor, tinent batle i 3 mesos batle, perquè en Biel ho va haver de deixar per una temporada.

El Biel afegeix que la seva empresa no volia cap polític i ho va haver de deixar.

També has tengut relació amb el cor?

Sí. Sempre he col·laborat. Vaig col·laborar,

El Cor Parroquial en un concert de Nades

teniem mitja hora de solfeig. Quan vaig ser prefecte, responsable des seminaristes menors, es quatre anys que estudiava Teologia, també les donava classe de solfeig cada dia mitja hora. També vaig cantar 3 anys amb s'Escola Cantorum des Seminari. Ara també cant amb una coral dels Amics des Seminari. Vaig esser membre de sa Coral dels Antics Blavets de Lluç per espai de més de 30 anys i també form part de s'Schola Gregoriana de Mallorca.

Dinar aniversari Amics 3a edat de Mancor, amb en Tomeu Ripoll i Antònia Martorell

En Tomeu Ripoll hi va estar amb tu en el Seminari?

Sí, però ell és més jove que jo. Quan ell va entrar al Seminari, jo estava a 6è curs. Essent ell de Mancor, si tenia qualche problema jo li ajudava, o em cridaven a mi. Record que un dia va tenir un petit problema de salut i m'ho comunicaren i li ajudàrem. Sempre he tengut i tenc molt bona relació i amistat amb en Tomeu. Quan jo vaig acabar sa carrera ell va seguir encara un temps en es Seminari fins que després ho va deixar.

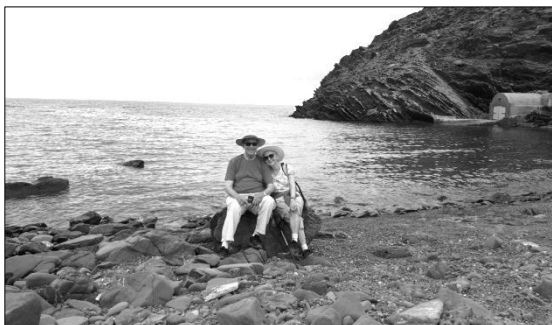
Ara una pregunta un poc més personal. Jo per preparar la teva entrevista, vaig demanar com te definirien. Les teves amistats que he consultat te defineixen com una persona:

intel·ligent, constant, tenaç, impulsiu, treballador, entusiasta, primari, que si dius que sí a fer una cosa la fas, t'hi compromets i que estàs avesat a dirigir i a posar ordre quan fa falta. Què te pareix?

Són adjectius que accept com a vertaders en sa meva persona, però hi afegiria "caparrut". Tal vegada lo que m'ha causat més problemes en la vida ha estat lo de "primari", perquè voldria que tot lo que he menat per avui, ja s'hagués fet ahir. Lo mateix em passava quan tenia responsabilitat de dirigir i posar ordre. T'explic un exemple familiar. He pensat molt sovint que he sigut un pare massa exigent amb ses meves filles, però des resultats aconseguits, n'estic ben content. Ara en altres àmbits, com pot ser direcció de centres i contacte amb persones, m'he hagut d'humiliar i demanar perdó per actuacions massa exigents o per converses que han acabat malament. Mai no m'ha costat demanar disculpes, oblidar lo que ha passat i continuar s'amistat.

Al meu caràcter hi vull afegir que sempre m'ha agradat fer lo que no havia fet mai en la vida, i m'explic. Per exemple lo que t'he contat que me vaig presentar per ser cap d'estudis i després per ser director, oposicions, inspecció, etc. sempre m'he tirat sense paracaigudes.

Sempre he recordat, amb agraïment, sa formació humana i de domini personal que em va proporcionar s'estada al Seminari. No hi ha dubte que haves de fer coses en contra de sa teva voluntat. Record una frase lapidària que mos deien: "Heu de fermar s'ase allà on vol es senyor". Tota actuació ha d'anar acompanyada per una reflexió personal, abans de prendre una decisió. Amb tots aquests qualificatius, pens que es meus amics han estat massa benèvolos amb mi..

A Menorca fent el Camí de Cavalls

Ara ets un jubilat que crec que no està aturat. Com definiries ara sa teva situació actual?

Sa meva situació actual és d'un padrinet que arriba als 77 anys. Que sa vida fa molta via. Perquè jo rient rient, ara ha fet 12 anys que me vaig jubilar. Pareix que era ahir i ha passat molt aviat. Què faig jo en aquest moment? Mira faig moltes coses; te'n diré algunes: Som vicepresident de sa Germandat de Mestres jubilats/des, col·laborant amb tot lo

que puc; pel que fa a revistes, a més de Montaura, col·labor a una revista dels Amics del Seminari i som membre del Consell de Redacció; dirigesc es Cor de Mancor; estic a sa junta de l'Obra Cultural d'Inca. Una altra activitat que m'agrada molt i m'ajuda a controlar sa tensió sanguínia, és es senderisme. A més d'anar a caminar una horeta cada dia, particip en dos grups de senderisme, en es grup des mestres jubilats i en un altre grup que creàrem, fa anys, amb es meus amics, Arnau Amer, Rafel Rovira i altres, que sortim es dimarts dos cops al mes, fent excursions bastant llargues i a vegades difícils.

Grup de senderistes a les cases de Muntanya (Bunyola)

Ara què diries a mancorins, mancorines i a la gent nouvinguda?

Hi ha molta gent nouvinguda que no conec, com tampoc els infants i joves ja nascuts en es poble. El que sí tenc costum de fer, i m'agrada, és reconstruir ses famílies que tenen membres de sa meva edat, recordant ses persones que en son membres. No fa molt de temps que vaig conèixer un net des senyor de Masanella, que ara participa a sa Revista Montaura fa sa secció "De tu a tu" i vaig poder reconstruir sa família des seu pare i de sa seva mare. Per lo que he pogut observar molts dels nouvinguts estan integrats i participen de ses activitats i de sa vida del poble. A sa gent de Mancor lo que li diria és que continuïn col·laborant i continuïn participant en ses activitats que fan poble.

Taula rodona: "90 anys d'ajuntament propi, una mirada al passat"

Personalment em sent molt content perquè no tenc enemistat amb ningú des poble. Al contrari, he col·laborat amb sa gent de sa manera que he pogut i faig cas a tothom. Tenc ses meves idees polítiques i religioses que guard amb molta gelosia. Em sent bé i estic content de col·laborar amb l'església de Mancor amb tot lo que puc. Som un home de fe, una fe que Déu m'ha donat i que m'esforç en mantenir-la viva.

Estic content que hi hagi joves que estudiïn i es formin; el demà de Mancor depèn d'ells. Vàrem fer ses I Jornades d'Estudis Locals i tenim en marxa ja ses II Jornades, que

celebraren, si no hi ha novetats, el proper dia 9 de gener de 2021. A ses passades jornades hi va haver joves que presentaren comunicacions molt interessants. Sa història des poble se construeix amb tots no-saltres però aquesta història l'hem de traslladar a ses generacions futures enriquida i millorada.

En Jaume s'atura, tornen sonar les campanes del rellotge del campanar, que han estat presents durant tota l'entrevista i diu:

Són les 12, ja hem xerrat molt, només voldria que amb aquesta xerrada es pugui conèixer un poc més sa meva persona, lo que som, més que lo que he fet.

En Jaume riu, i degut a la seva experiència en transcriure entrevistes gravades, me diu que tindrè feina per transcriure aquesta. Jo també ric en el meu interior, perquè abans de què se publiqui ell l'hi ha de donar una repassada.

Sortim a defora de ca seva per fer unes fotos i acomiadar-nos.

Joana Maria Alba Mateu

DE TOT UN POC... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Octubre, novembre i desembre

Hem entrat de ple a la tardor, també anomenada primavera d'hivern, una estació associada a la melangia i a la maduresa ja que suposa el període de preparació per a la foscor i el fred de l'hivern. A la conca mediterrània la tardor és l'estació en què es tanca l'any agrícola. És el temps de les fires, que enguany a causa de la Covid-19 a quasi per tot s'han suspès; concretament a Inca ja s'ha suspès el Dijous Bo.

El mes d'octubre és el més trist i pobre en costums del calendari. És el mes de les grans ennuvolades, tempestes i postes de sol enceses.

A Mallorca la fita festiva més important del mes d'octubre és la celebració del dia de les Verges, el 21 d'octubre. Un dels costums més ancestrals i que és particular de Mallorca, era el sortir a cantar serenates a les fadrines el vespre de la revetla, és a dir, la nit del 20 d'octubre. Les fadrines solien obsequiar al grup de cantaires amb bunyols i vi dolç.

Comença el fred i dins la cuina es tornen a preparar de bell nou els cuinats, les sopes i els aguiats. Temps de bunyols i magranes. Esclatasangs amb llom i xuia fresca és una menjar digna de la taula de la tardor i l'hivern. El camp ens ofereix verdures i hortalisses. La verema ens ha procurat el vi i

comença la temporada de collir oliva per elaborar l'oli. De la mar arriben les primeres llampugues, verderols i bones sípies.

El mes de novembre l'iniciam amb la festa de Tots Sants. La cultura de la mort a Mallorca s'ha desenvolupat a través de ritus funeraris i, col·lectivament, en la celebració d'aquesta. La importància de la festa es reflecteix en la gran quantitat de tradicions i costums que l'envolten. Costums que tenen uns components que es mouen entre la devoció i el respecte de cap als avantpassats i la celebració de la por lligada a l'obscuritat de la mort.

Les elaboracions típiques d'aquests dies són els rosaris ensucrats i els panellets.

“Per Tots Sants, aglans, nesples i esclata-sangs”, “Per a Tots Sants, murtons i aglans, cama-seques i esclata-sangs”, “Cada cosa a son temps, i per Tots Sants, nesples”, “Per Tots Sants, retira la camisola i posa't el jac”

El Halloween

Al món anglosaxó se celebra la diada de Halloween. Festa que comparteix molts dels costums, de la festa de Tots Sants, com per exemple, les històries de por, les fogueres, la imatge d'éssers del més enllà. Avui en dia es considera que Halloween és una festa nord-americana que s'ha introduït a Europa per la influència de la cultura popular i els mass media americans.

Ja dins el desembre celebrem el Nadal que des de la perspectiva del cristianisme és el conjunt de celebracions, pràctiques i costums que tenen per objecte commemorar, recordar i recrear el naixement de Jesucrist.

Les festes nadalenques són alegres i tenen un caire hivernal i familiar, amb una gran quantitat d'elements simbòlics relacionats amb la llum, el naixement i la fecunditat.

Halloween

El betlem

El betlem és la representació figurativa del naixement de Jesucrist i constitueix una de les tradicions més arrelades a les llars illenques. Es considera que el primer betlem o pessebre va ser creat per Sant Francesc d'Assís l'any 1223. A Mallorca hi ha referències de betlems al segle XVI, concretament del Betlem de

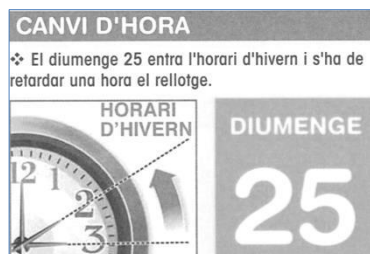
l'església de l'Hospital General. Probablement el costum es va expandir a principis del segle XVII entre els convents de religiosos i monges de clausura.

El betlem casolà es construeix a partir d'elements vegetals, amb una cova o un estable com a elements estructurals. Les figures del naixement (la Verge, Sant Josep i el Bon Jesús, el bou i el mul), l'àngel i els tres reis configuren els personatges essencials del relat del misteri de Nadal.

La cuina de Nadal és copiosa i genuïna. Entre els plats principals del menú nadalenc destaquen els basats en la carn, sobretot la porcella i l'aviram: galls, gallines, capons, indi i polla. Pel que fa a les sopes i salses cal destacar la sopa de Nadal, farcida de carn, acompanyada d'ous i fetges d'aviram; i la salsa de Nadal, una crema molt consistent i greixosa amb aviram i ametlla. Entre els dolços hi destaquen les coques de Nadal, el massapà, les neules, el torró, les coques de torró, la llet d'ametlla, la xocolata desfeta, el tambor d'ametlla, l'ensaïmada, el pa de figa. Els vins ocupen també un lloc destacat i en algunes narracions costumistes s'hi esmenten les varietats que es fan servir com per exemple, la malvasia i el moscatell.

Fases lunars

Octubre. Lluna plena, dia 1, a les 23:05. Quart minvant, dia 10, a les 02:39. Lluna nova, dia 16, a les 21:31. Quart creixent, dia 23, a les 15:23. El dia 31 torna ser Lluna Plena, a les 15:40.

El dia 25 d'octubre entra l'horari d'hivern.

Novembre. Quart minvant, dia 8, a les 14:46. Lluna nova, dia 15, a les 06:07. Quart creixent, dia 22, a les 05:45. Lluna plena, dia 30, a les 10:29.

Desembre. Quart minvant, dia 8, a les 01:36. Lluna nova, dia 14, a les 17:16. Quart creixent, dia 22, a les 00:14. Lluna plena, dia 30, a les 04:28.

Solstici d'hivern. Dia 21 de desembre, a les 11:03 Comença l'hivern. Els raigs del sol arriben a la seva màxima obliqüitat, pel que el flux de radiació solar que rebem és mínim. Però poc a poc el dia es farà més llarg, diu el refrany: "per Nadal, una passa de gall". ... "Per Sant Antoni, una passa de dimoni".

LA NOSTRA LLENGUA

Refranys populars. *"Qui de jove no treballa, quan es vell dorm a la palla"*

El sentit és ben clar: cal ser previsor de jove per al dia de demà, quan no tendrem l'energia ni les oportunitats que tenim de joves. Recomana fer calaix per poder passar sense penes els darrers anys de vida, quan potser ja no podrem treballar. Aplicat a la realitat de la nostra societat, el consell del refrany seria preveure una jubilació tranquil·la. En un sentit més abstracte, vol dir que, si no fas les coses quan les pots fer, després en patiràs les conseqüències. Dormir a un paller (en es sostre) ens trasllada a una societat rural d'antany; ara potser diríem dormir davall un pont.

Dormir (o jeure) a la palla ha perviscut com una frase feta aplicada a algú que és molt badoc, o en el sentit de no esser conscient d'un mal que ens afecta o un perill que ens amenaça: “*Volen fer-ho sense que el seu germà ho sàpiga; però es pensen que ell dorm a la palla i és ben al revés; està al corrent de tot*”. També es diu que algú *està a la lluna* o *a la lluna de València*.

Una frase feta. *Caure de s'ase*

Vol dir sortir d'un error, d'un engany que ha durat un cert temps. Per exemple: “*Quan vaig saber que els doblers no eren guanyats, sinó que els havia robats, vaig caure de s'ase*”. Comprenem que el qui diu la frase s'havia enganyat respecte de l'honradesa de l'altre.

Per què “*caure de s'ase*”? Una possible explicació podria esser allò que conten de Sant Pau, que anava amb un cavall i que va tenir una visió que va determinar la seva conversió al cristianisme. La visió el va fer caure del cavall i li va fer veure que anava equivocat. Per ventura la frase “*Caure de s'ase*” hi té una relació, i es diu d'aquest animal i no del cavall perquè l'ase és un mamífer més comú, que hi diu més amb les situacions de la vida quotidiana. El cavall és un animal més noble, i en el context primer d'on degué sortir la frase, a la pagesia, possiblement tothom anava més damunt un ase que damunt un cavall. Un altre significat d'aquesta frase és quan volem expressar decepció: “*Li vaig dir que no ho digués a ningú i ja ho sap tot el poble. M'ha caigut de s'ase*”.

Usos lingüístics. “Agulla, ametlla, apotecaria”.

Aquestes paraules tenen una cosa en comú: a la llengua no formal, unes perden la vocal inicial i la darrera en pren una. Vegem-ho. **Agulla, ametlla** o **(ametla)** i **apotecaria** perden, a la llengua parlada no formal, la primera **a** (**güia, metla, potecaria**). Aquesta pèrdua en aquest nivell del llenguatge és perquè aquestes paraules en singular s'empren darrere els articles **la** i **una** llavors només es pronuncia una vocal (**l'agulla, no la agulla; l'ametlla, no la ametlla; l'apotecaria, no la apotecaria**), en canvi **ametller, ametlló i aguller**, amb forma clara de masculins, mantenen la **a** inicial, que no pot formar part de l'article masculí.

Mots en desús a Balears

Eixordar. Verb transitiu. Se'n té referència a mitat del segle XVII. Prové del llatí *exsurdare*, “fer tornar sord”. Significa deixar sord per l'existència d'un renou molt fort i continuat.

Exemples: “*M'eixorda la cridòria d'aquests infants*”. “*Cridava tant que m'aixordà*”.

Cal destacar que gairebé tothom utilitza el verb “sordar”, però alerta, es tracta d'un castellanisme que hem de rebutjar. Cal recuperar eixordar o en tot cas ensordir.

Empriu. Substantiu masculí, documentat en el segle XIII. Derivat d'“emprar”, amb el sufix -iu aplicat a un radical verbal per tal de formar substantius, com ara *reguiu, desafi*, etc.

Es tracta de l'ús o aprofitament d'una cosa material. També en el sentit de tenir el dret d'usar allò que és propietat d'altri, com ara un camí, una font, una casa.

Exemples: “*Tenc empriu amb totes les màquines del taller*”. “*Tenc empriu per travessar aquesta finca*”. Aquesta paraula s'usa bastant, perquè hi ha molts de problemes sobretot en la disputa de terrenys (una finca devora l'altra) o d'ús d'una cosa que sembla comuna (un pas de camí).

Jaume Gual Mora

Bibliografia:

MARIN, Carles. *Els refranys i les frases fetes*. Editorial Moll. Palma 2006

MOLL MARQUÈS, Aina. *Linia directa amb la campanya de Normalització Lingüística, III*. Documenta Balear, S.A. Palma, 1993

PÀMIES, Víctor i PALOU, Jordi. *Els 100 refranys més populars*. Cossetània Edicions. Valls 2002.

SERRA PUJOL, Pere Juli. *Els mots en desús del català de Balears*. Lleonard Muntaner. Editor, Palma 2010.

DE TU A TU ... TONI CRESPI MATEU

Tot i no haver viscut sempre a Mancor, ja que en Toni va arribar als 7 anys, per les seves venes corr sang mancorina ja que els seu padrí era mancorí; concretament li deien de can Panxeta, i per tant, en Toni es pot dir que té una cama mancorina. A més de dir-li de can Panxeta, entre els seus amics també el coneixen i li diuen “*Caspo*”. De les seves aficions destaquen el patinatge en *Longboard* i compondre cançons de música electrònica. Com que li agrada la tecnologia, està estudiant un grau superior en desenvolupament d'aplicacions multiplataforma, es a dir, crear aplicacions que es puguin emprar en diversos dispositius com tauletes, mòbils, portàtils...

Una cançó...

Paradise City de *Guns N' Roses*, és la cançó que mon pare me va inculcar de ben petit i a partir d'aquell moment la música va començar a formar part de la meva vida.

Un color...

El negre, és un color que el trob seriós i elegant. Tot i que no va amb la meva personalitat, és un color que duc habitualment.

Un animal...

En aquest cas som un poc exòtic. Les iguanes, tot i que no som molt animaler sempre he estat atret per aquest animals. De fet, mon pare en tenia una però no la vaig arribar a conèixer.

Una pel·lícula...

Trainspotting, tracta d'uns joves addictes a les drogues però un d'ells vol acabar amb aquell estil de vida. Per això roben a uns narcotraficants cosa que força al protagonista a deixar enrere els seus amics i començar una nova vida en un altre país.

Una persona que admires...

A mu mare, ja que tot i que va quedar viuda des de ben joveneta ha sabut estar a l'alçada per poder criar quatre fills tota sola. És per jo un exemple de perseverança, una persona que no amolla mai.

Una data especial...

Dia 30 d'octubre de 2016, aquell dia vaig patir un accident molt greu. Vaig haver d'estar 34 dies en coma i aproximadament 4 mesos ingressat a l'hospital. Aquest fet m'ha marcat per sempre ja que vaig haver d'aprendre a tornar a caminar i tornar a relacionar-me amb altra gent que no era del meu entorn ja que no podia anar a escola. De fet, un metge me va dir que havia tornat néixer.

Un nom d'home...

Un nom que m'agrada és Joan ja que és el patró de Mancor, i les festes del poble m'agraden molt. També és el nom més abundant de la meva família.

Un nom de dona...

Maria ja que les meves dues padrines, mira quina coincidència, tenen aquest nom.

Un defecte...

Som molt despistat, a vegades els amics me diuen que visc a la lluna.

Una virtut...

Som molt curiosos, sempre que desconec una cosa m'agrada aprendre sobre ella. És com una necessitat que tenc.

Un llibre...

De petit era molt fanàtic de la lectura i m'encantava Geronimo Stilton. I ara de gran m'agrada un que es diu *Loop*, que és l'enciclopèdia de música electrònica.

El teu lema...

"Trepitja fort", és una cançó que mun pare me posava de petit. Conta la història d'un recent nat i son pare li canta la cançó. A més a més l'accident me va demostrar l'autèntic significat d'aquesta cançó. Per cert, és de Lax'n'Busto.

El teu plat preferit...

Es pa amb oli. És un plat bo de fer i es poden fer moltes combinacions diferents.

Què t'agrada de Mancor?...

La sociabilitat que hi ha, el fet d'anar a un bar i que coneguis tothom, que tothom te coneix. Si has de menester ajuda sempre hi ha una persona disposta a ajudar-te tot i que no te facis molt amb ella.

Què no t'agrada de Mancor?...

La gent li agrada xafardejar massa i a vagades contenen historietes sense fonaments, es a dir que se'ls inventen i això me treu de solc.

Qui t'agradaria que contestàs aquest qüestionari?...

Na Maria Mir, crec que li agradaria fer aquesta entrevista, tot i que ara estudia a Barcelona.

Joan Coll Mir

Període voluntari de pagament de tributs 2020

Ajuntament de Mancor de la Vall

De l'1 d'octubre
a l'1 de desembre

Impost sobre
béns immobles

Impost sobre activitats
econòmiques

Taxes municipals

Impost sobre vehicles
de tracció mecànica

NO ES REMETEN AVISOS DE PAGAMENT DE TRIBUTS EN PAPER

Per consultar, imprimir i/o pagar els rebuts heu d'accedir al **CARTER VIRTUAL**
amb el vostre **DNI/NIF i codi de contribuent** a **www.atib.es**

També els podeu obtenir i pagar a qualsevol oficina de recaptació de l'ATIB.
HEU DE SOL·LICITAR CITA PRÈVIA: www.atib.es > Cita prèvia (Tel.: 971 678 404)

En cas de domiciliació, els rebuts es carregaran
en compte a partir del **dia 12 de novembre**

Ajuntament
Mancor
de la Vall

AGÈNCIA
TRIBUTÀRIA
ILLES BALEARS

PARRÒQUIA SANT JOAN BAPTISTA

Començam el nou curs immersos en el segon rebrot de la pandèmia de Coronavirus, que tant està afectant a tot el món. Gràcies a Déu, els mancorins no ens n'hem vist molt afectats, i devem esser dels pobles de Mallorca amb l'índex de contagis més baix.

Tanmateix, cal recordar que hem de mantenir les mesures adients: 1,5 m. de distancia, l'ús de la mascareta, neteja de mans... Al temple parroquial de Mancor, amb la normativa actual, se'ns permet un 50 % de l'aforament, mantenint les mesures abans esmentades.

El fet que més ha marcat la nostra vida parroquial en aquest inici de curs ha estat el traspàs d'aquest món a la casa del Pare de na Maria Antoinette, feel col·laboradora de la parròquia i amiga nostra. Va partir el 22 de setembre, a les 7:30 del matí, a l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Inca. Els divendres anterior havia rebut, ben conscient i a petició seva, la Unció dels Malalts i el viàtic. El mateix dia celebràvem el funeral en aquest temple on ella tantes vegades havia col·laborat, tant el la neteja com en els cants. Els companys de la nostra coral cantaren amb una contralt menys, que ara cantava en el cel incorporada al cor dels àngels:

"Ajuda-la, Sants de Déu

Sortiu a rebre-la, àngels del Senyor

Acolliu la seva ànima, i presentau-la a l'Altíssim.

Que et rebi Crist que t'ha cridat

I que els àngels et portin al sí d'Abraham

Acolliu la seva ànima, i presentau-la a l'Altíssim.

Donau-li, Senyor, el repòs etern,

i que la llum perpètua t'il·lumini.

Acolliu la seva ànima, i presentau-la l'Altíssim."

Concert del Cor Parroquial, Nadal 2017

Inici de la catequesi

L'inici de la catequesi ve marcat per les mesures preses per la pandèmia. Enguany començarà més tard, pel mes de novembre. Per motius de poder guardar la distància social, la catequesi es farà al temple parroquial. Per les famílies que tingueu nins i nines en edat de començar la catequesi, us passam a continuació les dates i llocs de les diferents reunions informatives (podeu triar el lloc i horari que us vagi millor)¹:

Dimarts 13 d'octubre a les 18:00 a CRIST REI (Inca)

Dimarts 13 d'octubre a les 20:00 a STA. MARIA LA MAJOR (Inca)

Dijous 15 d'octubre a les 20:00 a SELVA

Divendres 16 d'octubre a les 18:00 a LLOSETA

Divendres 16 d'octubre a les 20:30 a SANT DOMINGO (Inca)

Mn. Vicenç Miró

¹ En cas de què aquesta informació us arribi tard, sempre podeu contactar amb el telèfon de la Unitat de Pastoral: 671 64 35 48.

AGRUPACIÓ FESTA PAGESA

El mes d'octubre, cada any començam les classes de l'escola i l'agrupació Festa Pagesa

Aquest 2020 ens ha fet canviar els hàbits, tant de la nostra manera de viure com també a les coses més quotidianes de les nostres vides. Amb motiu de la Covid-19, enviarem, i feim ressò, d'aquest comunicat:

"Benvolgudes famílies, amics i companys.

Vos volem informar que, degut a la situació excepcional actual, de moment, no podem començar les classes de l'escola de ball. Estam fent feina per poder tornar començar les classes, amb totes les mesures d'higiene i protecció necessàries, tant bon punt la normativa ho

permeti. Esperam que això pugui ser ben aviat, les mestres de l'escola enyoram molt els nins, les nostres alumnes d'iniciació i gaudir dels assajos i les ballades en família. Esperam que vosaltres també seguiu amb les ganes de tornar-nos a reunir en el nostre horari habitual (dilluns i dimecres) quan tot això millori, i que les ballades tornin a ser part dels nostres calendaris.

Gràcies per la confiança i per seguir amb Festa Pagesa tot aquest temps, sou la força que ens mou per seguir amb el nostre projecte!!

*Vos desitjam molta salut i força per arrencar aquesta temporada, si es pot, amenitzada amb una mica de ball! **Amunt ses castanyetes!***

QUARANTA ANIVERSARI DE L'ESCOLA A MANCOR DE LA VALL

El mes d'octubre del 1980, començarem les primeres classes de l'escola de Joana Rotger.

Sí, ara ja fa quaranta anys que l'escola va començar a Mancor. Des de Festa Pagesa estam preparant el 40 aniversari, per això demanam la vostra ajuda.

Estam cercant fotografies i vídeos dels inicis de l'escola.

Si saps qui pugui tenir-ne o tu mateix en tens, no dubtis posar-te en contacte amb nosaltres.

Per les xarxes socials o al correu electrònic: festapagesa@gmail.com

!!!MOLTES GRÀCIES!!!

ESCOLETA MONTAURA

Juliol, agost, setembre

Durant el mes de juliol l'escoleta va continuar la seva dinàmica de feina amb les mesures preventives adoptades al Pla de Retorn.

ser proporcionar un espai completament segur i fer que els infants es sentissin acompanyats en tot moment.

Vàrem continuar amb les petites rutines d'entrades, bon dia, berenars, temps de jugar, temps de propostes guiades, jocs d'aigua i temps de descans i sortides.

En aquesta trobada vàrem repartir les feinetes realitzades durant el curs i vàrem gaudir d'una estoneta amb tots els alumnes, volem destacar la participació de les famílies, varen ser molt respectuosos amb les mesures que vàrem pautar.

Desitjam que els nins i nines de la classe dels Aventurers tenguin molt bona arribada a l'escola i esperam que aquest curs atípic i curtet el recordin amb molt de "carinyo", molta sort petits!

El mes d'agost tancam per vacances d'estiu. Durant aquest mes cada una de nosaltres ha pensat com iniciar el curs, com adoptar totes les precaucions que ens donen de Conselleria i com afrontar aquest mes de setembre.

Les propostes didàctiques que vàrem confeccionar, varen ser més lúdiques ja que aquest mes, feim escoleta d'estiu i a part en la situació que ens trobàvem el nombre d'alumnes era més baix del que habitualment tenim.

Per tant la nostra principal tasca va

Amb les famílies dels infants de l'aula de 2-3 anys vàrem fer una petita trobada d'acomiadament, ja que no tots els alumnes assistien presencialment. I no vàrem poder fer la festa de final de curs.

Arriba dia 1 de setembre, tot el personal docent de l'escoleta venim ben preparades, el nostre objectiu principal és tenir molta cura amb l'acompanyament emocional dels nins i nines que començaran a l'escoleta, tant els que s'incorporen per primera vegada, com per aquells infants que retornen després de tant de mesos.

Enguany més que mai preparam el període d'adaptació molt detallat, feim reunions individuals amb les famílies que comencen per primera vegada, feim reunions amb totes les famílies per grups i aules explicant un poquet la nostra nova dinàmica dins la nova normalitat establerta.

Hem adaptat l'horari de l'escoleta per tal de garantir la seguretat i normativa establerta per la Conselleria d'Educació i la manera de funcionar de la nostra petita comunitat.

Valoram positivament aquests canvis i una vegada més reconeixem l'esforç per part de les famílies per adaptar-se a les circumstàncies.

Durant els primers dies amb els nins i nines hem pogut sentir qualche plor, hem vist alguna carona d'incertesa però a poc a poc els dies han aportat calma i confiança.

Les educadores hem utilitzat estratègies molt subtils per establir vincles afectius i segurs, a poc a poc els infants de cada grup es van adaptant a l'entorn, als companys i companyes i als adults que estam a prop.

Arriba la tardor i començam a treballar, decoram l'escoleta i les aules, aprenem cançonetes i balls, petites dites de la tardor.

També començam a celebrar els aniversaris.

ARNAU

OLIVIA

BENVIGUTS AL NOU CURS, COMENÇA LA MÀGIA!!

CEIP MONTAURA

LA DESITJADA TORNADA HA ARRIBAT!

Com cada mes de setembre iniciam un nou curs escolar. Aquesta vegada, "emascarats": Un repte que tot i les incomoditats i esforços extra que requereix a tota la comunitat educativa, encaram amb les mateixes ganes i il·lusió de sempre.

Aquí teniu algunes imatges que defineixen molt bé la situació actual. Volem aprofitar també aquest espai per donar les gràcies a l'APIMA, famílies, Ajuntament, alumnes... per la col·laboració en tot aquest procés d'adaptació que no ha estat exempt de molèsties per a tots.

Nosaltres idò, començam amb un somriure encara que amagat! Que tinguem tan bon curs com sigui possible!

CLUB ESPORTIU MONTAURA

El dia 11 de setembre passat estava previst fer una completa diada de futbol des del matí fins al vespre, amb partits de les diferents categories, dinar, castell infantil i un concert per acabar la festa. La situació sanitària ha fet que enguany no ho puguem celebrar. Esperem que almenys el futbol de les dife-

Celebració de la Diada de futbol d'anys anteriors

rents categories pugui tornar aviat al camp de Turixant i amb salut puguem celebrar més endavant tots aquests anys d'història del CE Montaura. **Endavant-Montaura!!**

Esperant temps millors, el CE Montaura s'adapta a les mesures de la nova normalitat. Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Mancor de la Vall, ha elaborat un protocol que preveu les nor-

mes bàsiques de prevenció i higiene, així com mesures de limitació d'accés, de capacitat, d'organització interna i de protecció dels usuaris i del personal de la instal·lació sobre la base de les mesures dictades per les autoritats sanitàries. Les mesures a destacar per als jugadors i acompanyants són les següents:

L'entrada i sortida al camp de futbol només es realitzarà per la porta de damunt les grades, on s'ha habilitat un circuit amb barreres d'entrada i sortida cap a la zona del bar.

Quan no hi hagi partit les grades del camp de futbol han d'estar tancades al públic. Únicament es podrà estar com acompanyant o espectador a la zona del bar.

Queda totalment prohibit accedir a les instal·lacions del camp de futbol mentre aquest està tancat.

Només poden accedir a la gespa del camp de futbol els directius, entrenadors i jugadors federats del CE Montaura.

A tot el recinte esportiu s'estan col·locant els diferents cartells per a que tots els usuaris puguin estar informats d'aquestes mesures.

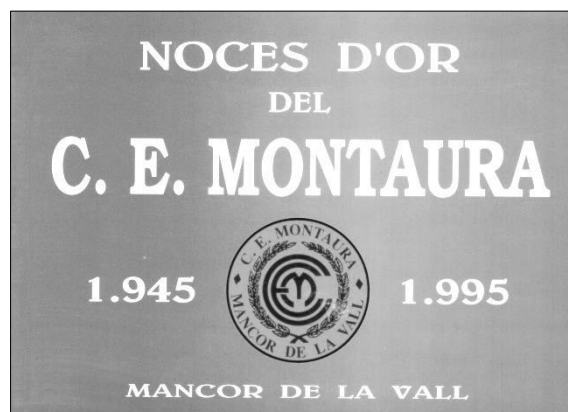
Totes aquestes mesures s'aniran revisant i actualitzant per tal d'adaptar les mesures dictades per les autoritats sanitàries.

El 14 d'octubre es complirà el 75è aniversari de la celebració del primer partit del CE Montaura. En el proper número de la revista se'n farà ressò i referència a l'efemèride d'aquell dia.

Escut del CE Montaura

L'any 1995 se celebrà el 50è aniversari del Club, amb la publicació d'un llibret, obra de Biel Fiol. Aquesta és la portada

BIBLIOTECA MUNICIPAL

11/09/20 CLM del llibre “Tu no ets una mare com les altres “ d’Angelika Schrobsdorff

Amb totes les mesures de seguretat, amb totes les precaucions i amb el desig que la nova realitat ens retorni els meravellosos moments compartits al voltant de les moltes històries llegides i viscudes, arrancà el nostre club de lectura d’adults el passat divendres 11-09-20 amb la tertúlia del llibre “*Tu no ets una mare com les altres*” una història real d’una mare fascinant i forta però al mateix temps plena de debilitats i contradiccions.

Angelika Schrobsdorff reconstrueix la vida real i inconformista de la seva mare, l’Else, una dona nascuda en una família de la burgesia jueva de Berlín que viurà de ple els “*bojos anys vint*” i que tindrà tres fills de tres pares diferents, fidel a les dues promeses que es va fer de jove: viure la vida amb la màxima intensitat i tenir un fill amb cada home que estimés.

Amb passió, però sense compassió, amb empatia i admiració, però alhora amb una mirada crítica, Angelika Schrobsdorff ho

explica amb dues veus diferents: la de la dona adulta, que coneix fins al fons l’ànima humana i, per tant, no jutja, i la de la nina i l’adolescent que reviu els records d’aquella mare tan poderosa.

CALENDARI PROPERES LECTURES 2020

- 23/10/20 - MATAR A UN ROSSINYOL (HARPER LEE)
- 11/12/20 – UN INCENDI AL PARADÍS (JOAN PONS BOVER)

Cati Llabrés, Bibliotecària

MANCOR DE L'ART 2020

Mancor de l'Art és un esdeveniment cultural consolidat i reconegut al nostre poble. Des de l'any 2014 residents i visitants assisteixen a una jornada dedicada a la música, la dansa, la poesia, el teatre i totes aquelles expressions artístiques innovadores.

A diferència dels encontres passats, aquesta edició 2020 celebrada al pati del Casal de Cultura, s'adaptà a la ja coneguda "nova normalitat" degut a la COVID-19, motiu pel qual l'organització i l'Ajuntament de Mancor aplicaren les mesures de seguretat pertinents. Així hi tot, tots els actes comptaren amb una important participació.

El divendres 17 de setembre el poeta d'origen llucmajorer Miquel Bezares, mancorí d'adopció, presentà la seva darrera obra, titulada "Mal pas",

acompanyat de la poetessa llosetina Cati Coll. Un volum editat per Adia Edicions que marca una nova i rellevant fita en l'itinerari literari de l'escriptor resident a Mancor.

El dissabte 18 el grup musical liderat per Joan Ernest Castells, "Petit", oferí un concert poètic i extraordinàriament càlid, amb cançons d'autor d'estilística folk-rock i "americana". Finalment i per acabar el cap de setmana el grup infantil CENTIMETS amenitzaren l'horabaixa als meus petits amb una actuació teatralitzada i, com a tancament, el Somni Produccions organitzà un vespre de "Microteatre per cites", una obra coral sobre com tres generacions afronten les relacions sentimentals postconfinament, amb bona assistència de públic.

Una societat més culta i més cohesionada és també

una societat més democràtica i més oberta. Més disposada a interrelacionar-se i a comprendre els altres, a gaudir de les diferències o a integrar-les. Hem

de continuar programant, creant i fomentant la nostra cultura, tan sols així podrem aconseguir transformar el nostre país i el món en que vivim.

RACÓ INFÚS

Des de que els estudiosos dels laboratoris d'una universitat d'Ohio (EUA) trobaren el motiu, ja no és imprescindible plorar quan tallam una ceba. Les cebes contenen *trans-(+)-(1-propenil)-cisteïna sulfòxid* (també coneguda com sulfòxid de tiopropanal), és una molècula que és inodora. Quan tallam la ceba o la trocejam, es produeix una ruptura de la compartimentació cel·lular d'aquesta molècula. Això fa que entri en contacte amb un enzim anomenat *alliinasa*, present a la ceba, produint *piruvat* (compost important per a la cèl·lula ja que és un substrat clau per a la producció d'energia i de la síntesi de la glucosa, que s'anomena *glucogènesi*), amoníac i àcid 1-propenil sulfènic. Llavors aquest nou enzim anomenat *LF sintetasa*, transforma aquesta substància en *S-òxid de tiopropionaldehid*, responsable de la irritació ocular i de llagrimenjar. Tota aquesta cadena d'esdeveniments es produeixen en dècimes de segon.

La substància *S-òxid de tiopropionaldehid* és àvida d'aigua. Els nostres ulls sempre estan humits i per això hi acudeix. Com més piquen els ulls, el cervell més ordena llagrimenjar i com més llàgrimes més substància que hi acudeix. Com poden aturar aquesta cadena?. Banyant-nos les mans i, també, el ganivet que hem d'emprar i que ha d'estar ben esmolat. Així, la dita substància quedarà en les mans i en el ganivet i no acudirà als nostres ulls. Convé anar repetint la maniobra (banyar mans i ganivet) un parell de vegades. Esperam que des d'avui no ploreu pus en el moment de tallar una ceba.

Ceba vermellosa

La ceba (*Allium cepa*) és una planta bianual que pertany a la família de les *amaril·lidàcies* i és la més cultivada del gènere *Allium*. El seu origen es situa a Àsia Central (Sibèria). Els grecs i els romans, especialment els gladiadors, la introduïren a Europa. Es comenta que la *salsa provençal* deriva d'un preparat energètic que elaboraven els gladiadors i legionaris: una barreja d'all, de ceba i d'oli d'oliva amb probables afegits de juevert, romaní, llorer i alfabeguera. Els Huns la transportaren a Euro-

pa central i mediterrània quan emprengueren les seves ràtzies per expandir-se cap occident, tota vegada que és un producte perdurable, fàcil de transportar i de cultiu a l'abast de qualsevol tipus de sòl i de clima.

La ceba no es utilitzada culinàriament de manera important, ni és un ingredient principal en els plats i/o cuinats en el que participa, però es fa notar..., tal com passa amb els actors secundaris (amb caràcter) que a les pel·lícules no representa un paper important però que la seva presència equilibra el conjunt de l'obra. A l'Edat Mitjana es quan es comença a conrear de manera extensiva. A Amèrica arribà de la ma de Cristòfol Colon, quan va emprendre el segon viatge l'any 1493. Actualment és la tercera hortalissa més conreada després de la tomàtiga i la patata, i es cultiva i utilitza en tot el Món.

Perquè és bianual la ceba? El primer any es el moment “bulbífer” o formació del bulb. Aquest fet es producte de l’augment del fotoperíode (molta il·luminació diürna) solar amés d’estar acompanyat d’un ascens de les temperatures. Aquest és el moment que entren a la nostra cuina per menjar-les novelles o conservades entre 1 i 8 mesos (segons la varietat) des de la seva collita en el camp. La ceba és una planta de “dia llarg”. El segon any, quan es produeixen condicions favorables, comença la fase reproductiva. Creix un tany o escapus floral que por arribar a un metre d’altura, buit a l’interior i bombat a la part basal. Aquest escapus acaba amb una “capulla” formada per tres bràctees que, en el moment de la floració, s’obrin deixant al descobert les

Cebes mescla

brel·la i presenta nombroses flors monoclamídies de color blanc-verdós. La pol·linització és entomòfila (executada per insectes i abelles). El fruit és de tipus càpsula, contenint llavors petites (1 gram = 250 llavors aproximadament) de color negre, que presenten una cara plana i l’altra convexa. La viabilitat en el planter, per nova producció de cebes, d’aquestes llavors és bona el primer any, disminueix un 30% el segon any i el tercer anys ja no serveixen per res.

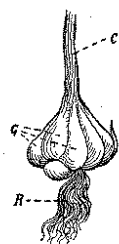
Ceba normal

La ceba és un aliment que es caracteritza pel seu baix valor calòric i alt contingut en fibra. Disposa de quantitats importants, de major a menor, de potassi, calci, fòsfor, sofre (que li dona l’olor característica), bromo, cobalt, coure, magnesi, silici i zinc. Entre els components es troba la *quercetina* que té efecte antioxidant, més potent que la vitamina E. També disposa de bones dosis de vitamina C (9mg/100g). Tradicionalment s’atribueix a la ceba moltes propietats per a

la millora de salut, científicament no hi ha cap prova de què aquest supòsit sigui real. Així i tot hom recomana la ceba per les seves propietats antiinflamatòries, antial·lèrgiques i protectores (segons els tractats d’Hipòcrates) i pot alleugerir els símptomes de fatiga, ansietat i depressió. Chi lo sa!

Fins la pròxima.

Domingo Llull

CABEÇA D’ALLS (|| 1)
C, coa; G, grella; o alls; R, rel,

LLOBER
(*Laurus nobilis*)

ROMANÍ

CUINA SANA (Sense greix)

Crema de tres cebes

Aquesta sopa es pot preparar amb les varietats de ceba que es tenguin més a l'abast. Es un exemple.

Preparació: 10 minuts.

Cocció: 20 minuts

Comensals: 4

Ingredients: 2 ½ culleradetes de mantega

200 g de ceba blanca, tallada a rodanxes

200 g de ceba morada, tallada a rodanxes

8 cebes tendres, tallades a rodanxes

40 g de bacó (carn salada viada fumada)

1 ½ litre de brou de pollastre, desgreixat

Sal i pebre bo

40 g de nata (millor si es semi o desgreixada)

Per a servir:

Crostons

Formatge de mozzarella en tires (opcional)

Elaboració:

1. Dins una casseroles foneu la mantega a foc moderat; saltajau les cebes entorn a 7 o 8 minuts procurant que no es cremin perquè llavors seran amargants. Afegiu el bacó i cuinau 2 minuts més.
2. Amb l'ajuda de la batidora tritureu les cebes i el bacó, si es necessari afegiu una taca de brou de pollastre.
3. Una vegada està ben batuda, incorporeu el brou que resta i ha de coure entorn a 10 minuts.
4. Assaonau de sal, si fos necessari, i de pebre bo. Incorporeu la nata. Just aixequi el bull, apagueu el foc.
5. Servireu la sopa amb unes tires de mozzarella. Els crostons apart, dins un platet i cada comensal els disposarà en el seu plat a voluntat.

Nutrients per cada ració:

- . Calories, 180
- . Hidrats de carboni, 16 g
- . Proteïnes, 10 g
- . Grasses, 11 g (inclou 4 g de grasses saturades)
- . Colesterol 20 mg
- . Sodi 682 mg

Crema de tres cebes

Domingo Llull

Bon profit!!!

IMATGES D'AHIR

Familiars i veïnats – can Patró – can Rata – Jaume Menut

Foto realitzada els anys 1939–1941

Segurament no eren moltes les fotografies que és realitzaven en aquells anys, la majoria de gent no tenia càmera, ni mòbils com tenim avui. Aquesta foto representa un grup de veïnats que els vespres sortien al carrer a passar la vetllada, s'agruparen i decidiren fer-se aquesta fotografia. Aquestes trobades al carrer servien per contar-se històries passades i també per posar-se al dia del que passava pel poble. Ben segur que les històries passades recollirien el que havien viscut en temps de la guerra i els anys que seguien. Encara no hi havia televisió i eren molts pocs els que podien seguir les notícies a través d'una ràdio o de la premsa escrita.

Els homes anaven a fer feina al camp, exsecallar, collir olives, ametlles, garroves, carbó, a altres indrets de Mallorca, i la majoria, estaven 15 dies en tornar al poble –a aquestes sortides fora del poble els deien anar a fer “eixides”–. Les dones també ajudaven a moltes de les feines, però de manera primordial es responsabilitzaven de les feines de casa i de tenir cura dels fills.

Com podeu comprendre, que de les persones que surten a la foto, ja no ni ha cap de viu. Inclús no he pogut aconseguir els noms de totes elles malgrat ha hagi intentat parlant amb familiars seus o amb persones majors del poble.

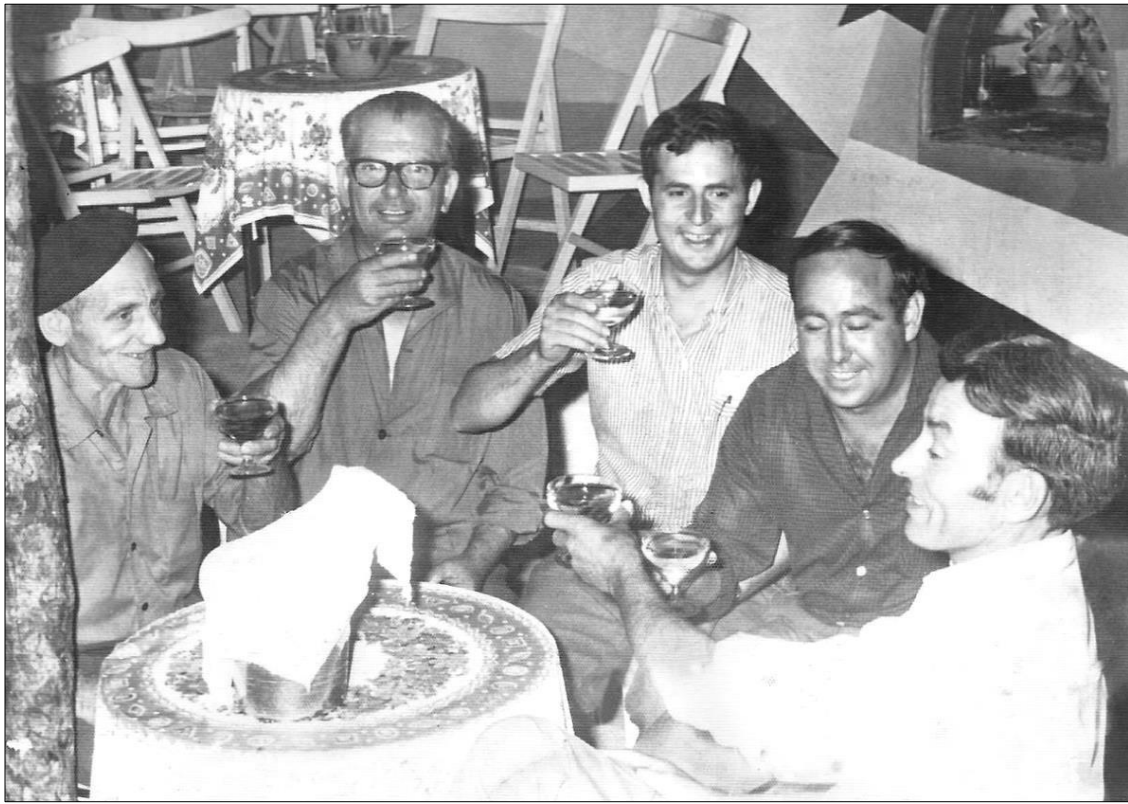
Seguint l'ordre dels números aquestes són les persones: Núm. 1, és un barber que vivia al carrer de Biniarroi, conegut per Jaume Menut; els núm. 2 i 3, desconeguts; el núm. 4, és l'amo en Bernat Mateu Patró; el núm. 5, madò Francisca Alorda Xorca; el núm. 6, Margalida Martorell Rata; el núm. 7, Mateu Moranta Rengo; el núm. 8, Francisca Mateu Patró; el núm. 9, desconegut; el núm. 10, Catalina Fontanet Rata; el núm. 11, Maria Mateu Patró; el núm. 12, desconegut; el núm. 13, Josep Moranta Rengo.

Foto d'arxiu; arreglada per Eduardo Rovira

Comentaris: Gabriel Pocoví de can Pastora

IMATGES D'AHIR

Un grup de mancorins a divertir-se per s'Arenal – any 1968-70

Segurament els més majors coneixereu les persones que estan a la foto. Aquests són, d'esquerra a dreta, l'amo en Guillem Gual, *Pastor*, en Nofre Rosselló, *Vich*, en Simó Reynés *de can Pau*, Guillem Ribot *de Son Collell*, Francesc Vallori *Bessó*.

Un bon dissabte vespre, en Simó *Pau*, que tenia una tenda de Souvenirs a s'Arenal, els va convidar a sopar. Eren temps de bonances, i el lloc conegut pels "Picadors", la majoria eren homes que anaven a veure si podien fer alguna conquesta amb les estrangeres, que venien a passar les vacances a Mallorca, i les encantaven els mallorquins.

Soparen molt bé, segons em contà en Guillem Ribot, menjaren i begueren fins a les tantes, no les va mancar res, fins i tot brindaren un parell de vagades amb cava. Les turistes les feren moltes fotos, i de manera especial a l'amo en Guillem *Pastor* ja que la "boina" que duia les va fer molta de gràcia.

Els desconeixien el món dels "Picadors". No feren cap conquesta, però la marxa les va durar fins quasi les tres de la matinada. Començaren a sentir-se cansats i cap a Mancor falta gent.

Foto propietat de Guillem Ribot, arreglada per Eduardo Rovira.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou *de can Pastora*

PER RECORDAR

Inauguració depuradora: 13 d'abril de 1995

No hi ha dubte que d'ençà de les primeres eleccions democràtiques, aquell llunyà 1979, el nostre poble ha experimentat uns grans canvis no només en la seva fesomia física que, malgrat el creixement demogràfic, aquesta fesomia s'ha respectat, sinó també en els avenços culturals i de millora en tots els aspectes. Mancor sempre ha estat capdavanter en donar solucions als problemes i demandes dels ciutadans. La nostra història està teixida d'esdeveniments esportius, culturals i obres materials que han embellit Mancor. Pot ser les persones més joves, que no han viscut aquests canvis, no recorden com estava el poble abans i tal vegada els majors ja ho han oblidat, perquè ho han viscut com un procés de canvi normal.

D'ençà de 1979 són molts els canvis que ha experimentat el nostre poble. Avui en recordam un que sens dubte fou molt beneficiós per a tots els mancorins, la inauguració de la depuradora. Com sabem els majors les aigües residuals es depositaven en el que dèiem "sa bassa", que quan estava plena, s'havia de buidar.

Després de tenir l'honor de presidir l'Ajuntament per espai de 16 anys, ja al final, concretament en el mes d'abril de 1995, vàrem poder inaugurar aquesta millora de la nova depuradora, un dels equipaments més importants per a la vida diària del nostre poble.

El Govern Balear va destinar una partida per a la creació de depuradores als municipis, i no dubtarem en sol·licitar l'ajuda. Després de varies gestions, trobàrem una finca adequada per a la construcció. El Govern es va fer càrrec de totes les despeses.

El dia de la inauguració ens acompanyaren el president del Govern balear, Gabriel Cañellas, el Conseller d'Obres Públiques, Bartomeu Reus, el director general, Gabriel Le-Senne, Gabriel de Juan, director gerent del Institut Balear de Sanejament, el batle Gabriel Pocoví i altres tècnics de la conselleria.

El President Cañellas, en el transcurs de l'acte, va indicar que amb la inauguració de la depuradora de Mancor, cada vegada quedaven menys poblacions en manca d'estacions per a la depuració de les aigües residuals.

Foto d'arxiu amb comentaris de Gabriel Pocoví Pou, Pastora
